VAPAUS

Ilmestyy tiistaina ja torstaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

Second class mail registration No. 1076 — VAPAUS, 102 Elm Street West, Sudbury, Ontario

No. 94 — Vol. LIII vuosikerta — Sudbury, Ont. — Tiistai, lokak. 14 p. — Tuesday, Oct. 14, 1969

NL:sta 7 kosmonauttia avaruudessa

Tavoitteena valmistavat toimenpiteet avaruusaseman rakentamiseksi tulevia avaruuslentoja silmälläpitäen

Moskova. — Seitsemän neuvostoliittolaista kosmonauttia on nyt avaruudessa maapalloa kiertämässä Neuvostoliiton lähetettyä matkalle kolme Soyuz-avaruusalusta kolmen vuorokauden aikana.

Soyuz 8. lähetettiin avaruuteen maanantaina. Siinä on 2-henkinen miehistö.

Sunnuntaina lähetettiin Soyuz 7. avaruuteen. Sen henkilökuntaan kuuluu 3 miestä. Lauantaina avaruuteen lähetetyn Soyuz 6. henkilökuntana on kaksi miestä.

Näillä toimenpiteillä Neuvostoliitto on saanut 2 uutta avaruusennätystä: Tämä on ensimmäinen kerta jolloin avaruudessa on samalla hetkellä 7 miestä ja samalla ensimmänen kerta jolloin avaruudessa on samalla kertaa enemmän kuin 2 avaruusalusta.

Viimeksi matkalleen lähetetyn Soyuz 8. miehistönä on "vanhat veteraanit" — 41-vuotias eversti Vladimir Shatalov ja 34-vuotias insinööri Aleksei Yeliseyev. He kummatkin osallistuivat NL:n tätä edeltäneeseen viimeiseen avaruuslentoon viime tammikuussa jolloin neuvostoliittolaiset kosmonautit suorittivat alustensa telakoinnin.

Mr Yeliseyevin mukanaoloa pidetään lisämerkkinä siitä, että yhtenä päätehtävänä on avaruusaseman valmistelutyöt ja kokeet.

Ennen matkalle lähtöä Yeliseyev sanoi radioitse: "Me tulemme suorittamaan kokeita, mitkä johtavat vieläkin suurempien avaruusasemien muodostamiseen." Hän ei selittänyt lausuntoaan sen enempää.

Eversti Shatalov otti heti kolmen suunnan radioyhteyden toisten Soyuz-alusten kanssa. Soyuz 6:nnen miehistönä on eversti Georgi Shonin ja siviili-insinööri tri Valery Kubasov. Soyuz 7:nnen kolmihenkisenä miehistönä on everstiluutnantti Anatoly Filipchenko ja everstiluutnantti Viktor Gorbatko sekä siviili-insinööri tri Vladislav Volkov.

Seitsemän kosmonautin maanantai-iltaisessa lausunnossa sanottiin, että kaikki on hyvin, että kaikki miehet ovat hyvässä kunnossa, ja että heidän "laajakantoiset tieteelliset ja tekniset sekä tutkimus- ja tarkkailutyönsä alkaa" tiistaina.

Jugoslavialainen uutistoimisto Tanjug, joka "ennusti" sunnuntai-aamuna, että kolmaskin Soyuz-avaruusalus lähetetään matkalle, kertoi lauantai-iltana "luotettavien Moskovan lähteiden" perusteella, että tarkoitus on tehdä varsinaisia rakennustöitäkin avaruusaseman rakentamiseksi tulevia avaruuslentoja silmälläpitäen.

Tanjug-uutistoimisto sanoi Soyuz 6. ja Soyuz 7. "avaruusrakentajiksi" joiden tehtävänä on avaruusalusten yhdistämistyö vaikeassa painottomuustilassa.

NL:n TASS ilmoitti aikaisemmin että näissä avaruusaluksissa on erikoiset hitsausvälineet.

Läntiset tarkkailijat ovat selittäneet, että kahden avaruusaluksen yhteen liittämisen jälkeen voidaan kolmannella avaruusaluksella tuoda, jos halutaan, osa miehistöstä alas toisten jäädessä toimeensa avaruusasemalle.

Samoin kuin neuvostoliittolaisetkin, Yhdysvaltain avaruustutkijat ovat jonkin aikaa selittäneet, että Neuvostoliitto rakentaa tulevia avaruuslentoja varten erikoisia avaruusasemia.

Soyuz-avaruusalus voi kuljettaa samalla kertaa seitsemänkin miestä ja tämän johdosta on esitetty monenlaisia arvailuja tulevista operaatioista.

Yhtenä perustehtävänä on NL:n virallisten tietojen mukaan hitsaustyö, mikä Soyuz 6. miehistö suorittaa automaattisten laitteiden avulla niin, että metallia tulee yhdistetyksi vaikeassa painottomuustilassa. Yksityiskohtaisempia tietoja siitä, minten tämä hitsaus tulee tapahtumaan, ei ole etukäteen annettu.

Yhdysvaltalaiset tiedemiehet arvelevat, että Neuvostoliitto tulee olemaan johtoasemassa avaruusasemien rakentamisessa. Sen sijaan kun Yhdysvaltain tiedemiehet keskittivät kaiken huomionsa Kuu-lentoon, neuvostoliittolaiset ovat työskennelleet pitkän tähtäyksen ohjelmalla avaruusasema-ongelmien ratkaisemiseksi.

Nykyisten suunnitelmien mukaan Yhdysvaltain ensimmäiset avaruusaseman rakennusyritykset tulevat tehtäväksi vasta v. 1972.

5,000 poliisia ja sotilasta hajoitti Montrealin marssin

Montreal. — Noin 5,000 sotilasta ja poliisista muodostettu "seinä" ehkäisi viikonlopulla Montrealin kaupungintalolle suunnatun protestimarssin, jonka tarkoituksena oli vaatia pormestari Jean Drapeaun kaupunginhallinnon eroamista.

Protestimarssiin osallistuneet sadat oppilaat, vuokra-autojen ajurit, työläiset ja muut kansalaiset syyttivät että Drapeaun hallinto on ontuva. He sanovat viime tiistain sekasorron johtuneen Drapeaun "velttoudesta".

Kypäräpäiset kolmejalkaa pitkiä kapuloita käyttäneet poliisit estivät marssijoiden pääsyn Lafontaine-puistoon ja ehkäisivät kaikki yritykset kokoontua läheisillä kaduilla.

Noin puoli mailia käsittäneellä marssitaipaleella protesteeraajien ilmoitettiin joutuneen useampaan kertaan poliisien "lentävien joukkojen" hajoittamiksi.

Kaupungissa sanottiin olleen yhteensä yli 5,000 Quebecin maakuntapoliisia, sotilasta, kaupungin poliisia ja RCMP:n konstapelia järjestystä ylläpitämässä.

VAROITTI LIITTOHALLITUKSEN FINANSSIOHJELMIEN VAAROISTA

Ottawa. — Canadan talousneuvoston puheenjohtaja Arthur Smith esitti toistamiseen viime viikolla varoituksen, että liittohallituksen nykyinen pidätysohjelma, jolla pyritään inflaation vastustamiseen, voi hidastuttaa maan talouselämää liian paljon aiheuttaen (inflaation) liikatappamisen.

Hän suositteli huolellista tarkkailua hallituksen tiukasta rahaohjelmasta huomauttaen, että yksiselitteiset inflaatiovastaiset ohjelmat ovat selvästi riittämättömiä nykyisessä monitavoitteisessa talous- ja sosiaalijärjestelmässä.

Syyskuussa julkaisemallaan kuudennella vuotuisella raportilla talousneuvosto kuohutti liittovaltion talousohjelmien muovaajien mieliä toteamuksella, että Canadassa kehittyvä pidätysvoima voi, jos sitä ei käsitellä varoen, syöstä maan talouslamaan.

Tämän johdosta liittohallituksen jäsenet hyökkäsivät voimakkaasti talousneuvoston käsitystä vastaan. Finanssiministeri E. J. Benson leimasi raportin inflaatiota käsittävän osan "hätärieskaksi".

Mutta korkean korkokannan vaikutusta tutkivan alahuoneen finanssi-, kauppa- ja talousasiain komitean istunnossa mr Smith teki täysin selväksi, ettei hänen pelkonsa liian suuresta jarrutusohjelmasta ole muuttunut.

Hänen asenteensa ei ole jarrutuksen vastustaminen, selitti mr Smith nykytilanteessa mihin kuuluu korkeatasoinen hintojen korotukset. Hän pitää kuitenkin kyseenalaisena hallituksen jarrutusohjelman määrää, kieltäymällä avoimesti sanomasta, että hallituksen taloudelliset pidätysmenetelmät ovat liian kauaksi ulottuvia.

Hän kannattaa taloudellista jarrutusmenetelmää mutta varoittaa, että liian pitkälle meno tässä suhteessa voi johtaa maan talouslamaan ensi vuonna.

Smith sanoi, että hänen mielestään nykyiset pidätysmenetelmät ovat "tuntuvia" eivätkä "kohtalaisia", kun asiaa häneltä tiedusteltiin.

Hän varoittaa, että Yhdysvaltain toimenpiteitä talouselämän jarruttamiseksi ei ole vielä tunnettu koko voimalla Canadassa, ja että Canadankaan jerrutustoimenpiteiden täydellistä vaikutusta ei tunneta ennen kuin vasta ensi vuonna.

Kysymys ei ole sitä, mitä ohjelmat aiheuttavat nyt, vaan siitä mitä niistä seuraa vuoden kuluttua.

Tämän vuoksi on tarkasti harkittava "yliviilennyksen" kaikkia mahdollisia seurauksia, hän varoittaa.

Lisää Englannin sotilaita Irlantiin

Sotilaille annettu ampumismääräys Belfastin mellakoiden aikana

Belfast, Irlanti. — Sunnuntaina lennätettiin Pohjois-Irlantiin lisää englantilaisia asejoukkoja sen jälkeen kun edellisen yön mellakat olivat jättäneet Belfastissa jälkeensä vähintään kolme kuollutta ja tuntemattoman määrän haavoittuneita ihmisiä. Sotilailla sanottiin olleen määräykset ampua kuolettavasti jos heitä kohti avataan tuli.

Poliisien ja sotilaiden sanottiin suorittavan Belfastissa talosta taloon ulottuvaa aseiden etsintää. Sotilaiden ilmoitettiin kiristävän kontrollia tarkistuskeskuksissa niin protestanttisessa kuin katolilaisessakin kaupunginosassa.

Eräs armeijan puhemies nimitti sunnuntainvastaista yötä kaikkein pahimmaksi nyt jo melkein vuoden ajan kestäneissä Ulsterin levottomuuksissa.

Sotilaat tulittivat sunnuntaina ensimmäisen kerran protestanttisia mielenosoittajia sen jälkeen kun sotilaita siirrettiin Belfastiin kahdeksan viikkoa sitten.

Englannin sisäministeri jatkoi Pohjois-Irlantiin tapahtunutta vierailuaan maanantaina keskustellakseen Ulsterin hallituksen ja turvallisuusviranomaisten kanssa. Hän tuomitsi "ne jotka käyvät sotaa" poliiseja ja sotilaita vastaan sekä lisäsi, että Englanti ryhtyy, vaikka minkälaisiin toimenpiteisiin järjestyksen palauttamiseksi.

Armeijan taholta tiedoitettiin, että viikonlopulla Belfastin kuljetetut 300 laskuvarjosotilasta nosti Pohjois-Irlannissa olevien asejoukkojen kokonaismäärän 8,000 mieheen. Noin puolet sotilaista sanotaan olevan "rauhanpitojoukoissa" Belfastissa ja Londonderryssä.

Lauantai-iltana alkaneissa mellakoissa ammuttiin kuoliaaksi kaksi siviiliä ja yksi poliisi, mikä nosti tänä vuonna surmansa saaneiden kokonaismäärän kolmeentoista. Noin 60 henkilön tiedoitettiin haavoittuneen ja vähintään 68 ihmistä vangittiin. Armeijan eräs puhemies sanoi sotilaille annetun määräyksen "ampua osukseen jos heidän päälleen hyökätään."

VIIME TIEDOT

Montreal. — Poliisiviranomaisten toimesta suoritettiin viikonvaihteen aikana turvallisuuden varmistamistarkoituksessa n. 80 ratsiaa, joiden yhteydessä sanotaan takavarikoidun mm. aseita ja ammuksia.

Washington. — Presidentti Richard Nixon antoi maanantaina lausunnon, minkä mukaan amerikkalaisten suuret sotavastaiset mielenosoitukset eivät vaikuta millään tavoin USAn hallituksen edesottamisiin Vietnamin sodassa.

Moskova. — Suurta huomiota vierailunsa aikana osakseen saanut Ranskan ulkoministeri Maurice Schumann tapasi viikon lopulla presidentti Nikolai Podgornyin ja pääministeri Aleksei Kosyginin. Maanantaina tiedoitettiin, että presidentti Podgornyi ja pääministeri Kosygin sekä puoluejohtaja Leonid Brezhnev on kutsuttu vierailulle Ranskaan, ja että he ovat ottaneet kutsun vastaan. Vierailun aikaa ei ole vielä määritelty.

Praha. — Tshekkoslovakian pääministeri Oldrich Cernik kumosi perjantaina huhut tulevasta rahanarvon uudistuksesta ja siitä, että sotilaita kutsuttaisiin tukahduttamaan sen aiheuttamia levottomuuksia. "Minkäänlaista rahauudistusta ei ole valmisteilla", sanoi pääministeri radioidussa lausunnossaan.

300 LOUKKAANTUI CHICAGON "SODASSA"

Poliisit ampuneet kaksi veljestä viikon aikana; yli 100 henkilöä pidätetty

Chicago. — Maanantaina tiedoitettiin, että Chicagossa vallinneissa mellakoissa oli neljä päivää kestäneen "sodan" aikana loukkaantunut yli 300 ihmistä. Students for a Democratic Society (SDS) niminen järjestö järjesti kaupungissa m i e l e n osoituksia Vietnamin sodan lopettamisen puolesta.

Väkivaltaisuudet saatiin lopetetuksi lauantai-iltana ja kuvernööri Richard Ogilvie määräsi poistettavaksi kaupungissa olleet 2,500 kansalliskaartin sotilasta.

Kansalliskaartilaiset määrättiin kaupunkiin viime torstaina antamaan tukea kaupungin poliiseille näiden yrittäessä tukahduttaa SDS:n järjestämät sotavastaiset mielenosoitukset.

Lauantai-illan mielenosoituksessa sanottiin loukkaantuneen n. 50 ihmistä, joista 24 poliisia, kaksi kaupungin yleistä syyttäjää ja noin parikymmentä mielenosoittajaa.

Noin 300 kansalliskaartilaista määrättiin lauantaina iltapäivällä patrulliin kaupungin keskustaan, missä SDS-järjestön jäsenistä koostuneiden ryhmien sanottiin taistelleen poliiseja vastaan liike- ja finanssialueilla.

Väkivaltaisuudet puhkesivat lauantai-iltana odottamatta kaupungin luvalla järjestetyn protestimarssin aikana.

Noin 100 mielenosoittajan sanottiin tulleen vangituksi sen jälkeen kun tyttöjä ja poikia käsittäneiden ryhmien selitettiin "hidastaneen" linja-autojen, vuokra-autojen ja muiden ajoneuvojen kulkua State ja Madison kaduilla.

Lauantaita edeltäneinä kolmena päivänä ilmoitettiin yli 250 mielenosoittajan ja 50 poliisin saaneen vammoja sodanvastaisissa mielenosoituksissa.

Poliisiluutnantti Joseph Healyn ilmoitettiin saaneen vakavia vammoja kun häntä väitettiin lyödyn päähän kettingillä.

(Jatkuu sivulla 4)

Ennustavat teräslakon sopimista tänään

Jäsenistön hyväksyttäväksi alistetaan entistä hieman parempi sopimusluonnos

Toronto. — Täällä maanantai-iltana julkaistujen tietojen perusteella näyttää siltä että Steel Co. of Canadan sekä sen ontariolaisen ja quebecilaisen 14,500 työläisen välinen kiista tulee pian sovituksi. Näiden työläisten lakko on kestänyt 75 päivää.

Terästyöläisten union osasto 1005 neuvottelukomitean sanotaan olevan joidenkin pikkukorjausten perusteella valmiina allekirjoittamaan uuden sopimusluonnoksen, mikä alistetaan jäsenistön ratifioitavaksi Hamiltonissa. Union 11,500 jäsentä on nyt lakonalaisen Stelcon Hilton Works palveluksessa Hamiltonissa.

Neuvotteluja on käyty union ja työnantajain välillä Ontarion työministeriön sovittelijan W. H. Dickien avustuksella. Epävirallisten tietojen mukaan työnantajat ovat suostuneet korottamaan 10 sentillä aikaisempaa tuntipalkan korotusehdotustaan, mikä oli $1.12 kolmivuotisen sopimuksen perusteella, sisältyen siihen palkankorotukset ja reunaetuisuudet.

Työnantajat väittivät aikaisemman ehdotuksensa tulevan maksamaan kaikkiaan $1.22 tunnilta, sisältyen tähän laskuun myös ylityömaksujen korotukset ja lomien parannukset. Hamiltonin työläiset hylkäsivät viime elokuussa tämän aikaisemman sopimusluonnoksen, minkä hyväksymistä union neuvottelukomitea suositteli 4-3 päätöksen perusteella.

Aikaisemman sopimuksen perusteella terästyöläisten palkat olivat $2.51-$4.59 välillä. "Keskinkertainen" tuntipalkka oli $3.12.

Jos terästyöläiset hyväksyvät nyt valmistumisvaiheessa olevan sopimusluonnoksen, se voi johtaa myös Algoma Steel Corp. 6,800 työläisen lakon sopimiseen Sault Ste. Mariessa.

Terästyöläisten lakon sopimisella on ilmeisesti vaikutus myös terästyöläisten union ja Incon välisen työkiistan sopimiseen. Toisaalta on kuitenkin selitetty, että nikkeliteollisuuden työläiset vaativat suurempaa palkankorotusta, minkä hyväksymistä nyt ehkä terästyöläisille suositellaan.

USA "liian hidas" sotavoimiensa kotiuttamisessa

Pariisi. — Pohjois-Vietnamin rauhanneuvottelukomitean johtaja Xuan Thuy vaati täällä viime viikon lopulla, että USA:n on vedettävä kaikki joukkonsa pois Vietnamista ilman ehtoja "muutaman seuraavan kuukauden aikana".

"Tässä tilanteessa (nopeassa USAn joukkojen kotiuttamisessa) sitten kun se tapahtuu, me tulemme tarkistamaan sen tosiasiat Nyt ei ole kysymys 25,000, 35,000 250,000 tai 350 000 sotilaan kotiuttamisesta, vaan täydellisestä USAn joukkojen kotiuttamisesta", sanoi hän.

USA vitkuttaa rauhan tekoa, prof. Starobin

Puolustusministeri Laird puhuu "uudesta taktiikasta" — "sodan vietnamilaistuttamisesta"

Toronto. — Yorkin yliopiston poliittisen tieteen professori Joseph Starobin, joka on ollut Pariisissa Pohjois-Vietnamin valtuutettujen kanssa yksityiskeskusteluissa, sanoi täällä torstai-iltana, että Yhdysvallat saattaa päästää luisumaan pois tilaisuuden Vietnamin sodan lopettamiseksi.

Hän sanoi Hanoin valtuutettujen ilmaisseen käsityskannan, että vakavamieliset rauhanneuvottelut pääsisivät alulle jos Yhdysvallat hyväksyisi periaatteen asevoimiensa pois vetämisestä.

Tämän periaatteen hyväksymisen tukena vaaditaan, että presidentti Nixon tuottaa Vietnamista pois vähintään 100,000 sotilasta.

Professori Starobinin osuus Pariisin rauhanneuvotteluissa tuli esille sen jälkeen kun Washingtonista lähetettiin uutistietoja joiden mukaan USAn hallitus on ollut salaisissa yhteyksissä Hanoin edustajain kanssa.

Professori Starobin sanoo välittäneensä syyskuun 10 pnä vietnamilaisten katsantokannan presidentti Nixonin erikoisneuvonantajalle, Henry Kissingerille.

"Minun vakava käsitykseni on että joku potkii ulos neuvottelumahdollisuutta", sanoi tämä canadalainen professori.

USAn HYÖKKÄYSSODAN "VIETNAMILAISTUTTAMINEN"

Washington. — Yhdysvaltain puolustusministeri Melvin Laird sanoi torstaina, että Saigonissa olevalle Yhdysvaltain asevoimien päällystölle on annettu uusia ohjeita taistelukenttä-operaatioista. Hän korosti samalla sitä, että sota olisi saatava "vietnamilaisten asiaksi".

Mr Laird sanoi, että Saigonissa olevan päällystön ohjeena ei ole enää kovimman mahdollisen sotilaallisen painostuksen ylläpitäminen vihollista vastaan, mitä määritelmää ent. presidentti Lyndon Johnson käytti usein.

Vähän myöhemmin samana päivänä tiedoitettiin Valkoisesta talosta, että presidentti Nixon järjestää uuden keskustelukierroksen Vietnamin ohjelmasta ja että Pariisissa olevan valtuuskunnan johtaja Henry Cabot Lodge on kutsuttu näihin keskusteluihin, jotka pidetään tällä viikolla.

Mr. Laird esitti tämän "vietnamilaistuttamiskannan" AFL-CIO edustajakokouksessa ja myöhemmin järjestetyssä sanomalehtien haastattelutilaisuudessa.

"Yhdysvaltain kansan tulisi tietää miten ja miksi tätä sotaa vietnamilaistutetaan", sanoi mr. Laird väittäen, että se auttaa sodan lopettamista.

Vietnamilaistuttamisohjelma edistyy, hän sanoi ja selitti:

— Mekongin suistoalueella ovat vietnamilaiset ottaneet tehtäväkseen toisen puolen USA:n laivasto-operaatioista.

— Vietnamilaiset suorittavat myös enemmän pommituslentoja . . .

— 97 prosenttia Saigonin asevoimista on aseistettu M-16 kivääreillä.

Mr. Laird sanoi, että USA:n taktiikka on muuttunut vastauksena vietnamilaisten pienempien yksikköjen operatioon.

OTTAWASTA MÄÄRÄYS VILJAN LASTAAMISEKSI

Liittohallituksen toimenpide sivuutti osittaisen sulun järjestäneet työnantajat

Otawa. — "Niskotteleviksi" sanotut työnantajat, jotka järjestivät osittaisen sulun British Columbian satamatyöläisiä vastaan, tulivat viime torstaina sivuutetuiksi kun liittohallitus antoi Kansalliselle satamalautakunnalle ja Viljalautakunnalle määräyksen aloittaa viljan lastaus B. C:n satamissa.

Tämän määräyksen allekirjoittajina oli kauppaministeri Jean-Luc Pepin, maatalousministeri H. A. Olson, kulkulaitosministeri Donald Jamieson ja salkuton ministeri, Otto Lang.

Järjestelyt viljan lastaamiseksi Vancouverissa suorittaa Vancouverin sataman liikkeenjohtaja William Duncan.

Kansallisen satamalautakunnan eräs puhemies esitti Ottawassa toivomuksen, että viljan lastaus alkaisi pian Vancouverin satamissa oleviin laivoihin.

Länsirannikolla alkoi satamatyöläisten lakko syyskuun 25 p. Noin 3,200 satamatyöläistä edustaa International Longshoremen's and Warehousemen's Unio. Satamatyöläisiä vastassa on British Columbian Maritime Employers Association ja länsirannikon viljaelevaattorien johtajat.

Satamatyöläisten unio suostui kuitenkin aikaisemmin siihen, että lakosta huolimatta viljan lastaus jatkuu keskeytymättä — mutta työnantajain yhdistys julisti toista viikkoa sitten asiallisesti puhuen sulun vehnän lastauksen estämiseksi. Työnantajat puolustelivat toimenpidettään sillä, että satamatyöläiset saisivat tuloja vehnän lastaamisesta ja

(Jatkuu sivulla 4)

Poliiseille palkankorotus

Sarnia. — Sovinto-oikeus on laatinut suunnitelman, jonka perusteella Sarnian kaupungin poliiseille tullaan maksamaan $1,080 palkankorotus vuoden 1968 sopimukseen verrattaessa. Sopimus jota ei ole vielä hyväksytty, takaa poliiseille vuonna 1969 $8,280 vuosipalkan verrattuna vuoden 1968 $7,200 vuosipalkkaan.

SATOJA USAn TIEDEMIEHIÄ MUSTALISTATTUNA

Washington. — Yhdysvaltain terveys-, opetus- ja huoltoministeriö on harjoittanut vuosikausia mustalistausta minkä avulla on estetty satoja tiedemiehiä palvelemasta neuvanantokomiteoissa, jotka johtavat tutkintotyötä ja varojen käyttöä.

Mustalistattujen tiedemiesten joukossa on kymmeniä korkeasti palkattuja ja hyvin tunnettuja henkilöitä: Kansallisen tiedeakatemian jäseniä; opiskelijain järjestöjen presidenttejä; koulujen johtohenkilöitä ja kansainvälisesti tunnettuja tutkimustyön tekijöitä.

Suurin osa näistä tiedemiehistä on tullut mustalistatuksi kongressin tutkijakomiteain mustamaalauksen johdosta tai sen vuoksi että he ovat joko kuuluneet johonkin "vasemmistolaiseksi" sanottuun järjestöön tai ovat osallistuneet jonkinlaiseen toimintaan Vietnamin sodan lopettamiseksi.

"Turvallisuus" ja "sopivaisuus" ovat yleisempiä verukkeita mihin on viitattu mustalistauksen yhteydessä. Mainitun ministeriön viranomaiset sanovat olevansa tietämättömiä tästä mustalistauksesta ja kieltävät sellaisen menetelmän olemassaolon.

Mutta New York Times on saanut käsiinsä mustalistausluettelon missä on 48 tiedemies-nimeä. Tässä kansallisen M e n t a l Health-instituutin valmistamassa mustalistausluettelossa on merkinnät "nykyään sopimaton", "ei ole hiljan nimitetty, mutta aikaisemmin sopimaton".

Lehden haastateltua ko. henkilöitä, tiedemiehet ilmaisivat suuttumuksensa, katkeroituneisuutensa ja halveksuntansa tälläistä menetelmää kohtaan.

Hullunkurisuuteen viittaa tässä yhteydessä se, että monet "epäluotettavaisuutensa vuoksi" terveys- ja huoltoministeriön mustalla listalla olevat tiedemiehet ovat palvelleet presidentin nimittämissä lautakunnissa, kansallisen tiedesäätiön neuvonantajina, puolustusministeriön, veteraanien järjestön ja YK:n avustajina.

Monet mustalistatut tiedemiehet ovat läpäisseet FBI:n turvallisuusseulonnan, Pentagonin ja ulkoministeriön "kelpoisuusvaatimukset" jne.

"Turvallisuussyistä" mustalistattujen joukossa on — kuten konsanaan natsien aikana Saksassa — psykiatreja (mielisairauslääkäreitä), psykologeja (sielutieteen alan henkilöitä), antropologeja, biologeja, sosiaalityön tekijöitä jne.

Eräs mustalistauksen alaiseksi joutunut tiedemies sanoi olevansa ymmällä siitä, kun esim. nivelreuman tutkiminen on suoritettava tiukan turvallisuusseulonnan olosuhteissa?

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. EKLUND Manager: E. SUKSI
Telephone: Office and Editorial 674-4264
Published twice weekly: Tuesdays and Thursdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada.
Mailing address: Box 69.
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Second Class Mail registration Number 1076
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk: $10.00, 6 kk. $5.25 3 kk. $3.00
USA:ff: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75
Suomeen: 1 vk. $11.50, 6 kk. $6.25

Askel oikeaan suuntaan

Kaikki esitykset, suunnitelmat ja toimenpiteet, mitkä jarruttavat varustelukilpailun kehitystä tai pyrkivät varustelun vähentämiseen, ovat nykyisen jännitystilanteen aikana lämpimästi tervetulleita aloitteita.

Tällaisena hyväksyttävänä toimenpiteenä, oikeaan suuntaan otettuna askeleena, voidaan pitää Yhdysvaltain ja Neuvostoliiton yhteistä sopimusluonnosta jonka mukaan, jos se tulee hyväksytyksi kuten uskotaan ja toivotaan, kielletään ydin ja muiden joukkotuhoaseiden tai välineiden sijoittaminen meren pohjaan kahdentoista mailin aluevesirajaa kauemmaksi omilta rannoilta.

Tämä merien "lattian" osittaiseen rahoittamiseen pyrkivä sopimusluonnos esitettiin viikko sitten maanantaina Genevessa istuvalle YK:n aseistariisuntakonferenssille. Niin USA kuin NL:kin suosittelevat yhteisesti että konferenssin muut jäsenet, joita on 23, antaisivat mahdollisimman pian hyväksymisensä tälle sopimusluonnokselle, mikä astuu voimaan heti sen jälkeen kun vähintään 22 jäsenmaata, mukaanlukien aseistariisuntakonferenssiin osallistuvat ydinvoimamaat, Yhdysvallat, Neuvostoliitto ja Britannia, on ratifioinut sen.

Neuvostoliiton valtuutettu James Leonard sanoi tätä sopimusluonnosta oleellisesti tärkeäksi aloitteeksi. Neuvostoliiton valtuutettu Aleksei Roshchin sanoi sitä tärkeäksi panokseksi varustelukilpailun vähentämiseksi.

Samalla kun tämä sopimusluonnos kieltää hyväksytyksi tultuaan ydin- ja muiden joukkotuhoaseiden sijoittamisen merien "lattiaan", se ei kuitenkaan kiellä mitään rauhanomaista merien pohjan tutkimisia, eikä edes "rauhanomaisessa tarkoituksessa suoritettua ydinvoimaräjäytystä", eikä tieteellistä tutkimustyötä yleensä.

Neuvostoliitto ehdotti aluksi merien "lattian" kokonaan rauhoittamista. Sen maaliskun 18 pnä esittämässä sopimusluonnoksessa olisi kielletty kaikenlaisten sotavälineiden ja -laitteiden sijoittaminen merien pohjaan. Yhdysvallat kieltäytyi tällaisen kaikki käsittävän merien pohjan rauhoittamissopimuksen hyväksymisestä.

Nyt Geneven aseistariisuntakonferenssille esitetty luonnos on siis sovitetun eli kompromissin tulos. Neuvostoliitto luopui alkuperäisestä kannastaan merien pohjan kokonaan rauhoittamiseksi ja hyväksyi Yhdysvaltain toukokuun 22 pnä esittämän sopimusluonnoksen, mikä kieltää sijoittamasta ydin ja muita joukkotuhoaseita merien pohjaan. Toisaalta Yhdysvallat luopui kolmen mailin aluevesirajan määrittelyvaatimuksesta ja hyväksi 12 mailin rajan, mitä konferenssin jäsenmaiden enemmistö kannattaa.

Parempi olisi luonnollisesti, jos merien pohjat olisi rauhoitettu kokonaan, mutta jos lähdetään siitä käsityskannasta, ettei "Roomaakaan rakennettu päivässä", niin tätä kompromissiehdotusta voidaan täydellä syyllä pitää askeleena oikeaan suuntaan, eli ensimmäisenä toimenpiteenä meren pohjien kokonaan rauhoittamiseksi tulevaisuudessa.

Historian "suurin virhe"

Vaatien Vietnamissa olevien amerikkalaisten sotilaiden nykyistä nopeampaa kotiuttamista, yhdysvaltalainen senaattori Frank Church totesi eräässä viimeviikkoisessa puheessaan, että Yhdysvaltain edut eivät vaadi Saigonin hallituksen ylläpitämistä. Hän luokitteli Vietnamin sodan Amerikan historian "suurimmaksi virheeksi", jota "ei voida oikeuttaa, vaan ainoastaan likvidoida".

Ikäänkuin vastauksena republikaanien vetoomukseen, että Vietnamin sodan vastustamiselle hyväksyttäisiin moratoriumi — ettei hallitusta "häirittäisi" rauhanvaatimuksilla —, kaksi senaattoria, joista yksi on demokraatti ja toinen republikaani, esitti viime viikolla päätöslauselmaehdotuksen jossa suositellaan, että Yhdysvaltain tulisi kotiuttaa Vietnamissa olevat asevoimansa "kohtuullisen ajan kuluessa".

Toisin kuin kaksi sitä edeltänyttä samanlaista esitystä, senaattorien Frank Churchin (D.-Idaho) ja Mark O. Hatfieldin (R.-Ore.) päätöslauselmaehdotuksessa ei ole aikamääritelmää, mihin mennessä hallituksen pitäisi tuottaa USA:n asevoimat pois Vietnamista.

Heidän päätöslauselmaehdotuksessaan arvostellaan kuitenkin presidentti Nixonia asevoimien "liian hitaasta kotiutamisohjelmasta".

Tarkkailijat huomioivat, että tällä ja sitä aiemmin esitetyllä kahdella samantapaisella päätöslauselmaehdotuksella ei ole suurtakaan hyväksytyksi tulon mahdollisuutta. Mutta ne kaikki antavat pohjaa ja pontta senaatin ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajan J. W. Fulbrightin järjestämälle ulkopoliittiselle keskustelulle, mikä alkaa lokakuun 27 päivänä.

Demokraattipuolueen senaattorien Harold Hughesin ja Thomas F. Eagletonin viikko sitten tiistaina esittämässä päätöslauselmaehdotuksessa suositellaan Vietnamissa olevien amerikkalaissotilaiden kotiuttamista ellei Saigonin hallitus suostu 60 päivän kuluessa toteuttamaan suurempia reformeja . . .

Senaattori Charles E. Goodellin (R.-N.Y.) aikaisemmin esittämässä päätöslauselmaehdotuksessa määritellään, että Vietnamissa olevat kaikki amerikkalaiset asevoimat pitää kotiuttaa joulukuun 1 päivään mennessä 1970. Tästä ehdotuksesta tulisi maan laki, jos edustajahuone ja senaatti hyväksyisivät sen.

Alussa mainitusta Church—Hatfield ehdotuksesta tulisi vain kongressin mielipidellmaisu ja toivomus, millä ei kuitenkaan olisi lain voimaa.

Puhuessaan viime keskiviikkona tästä päätöslauselmaehdotuksestaan, senaattori Church sanoi, että Yhdysvaltain tärkeät edut eivät vaadi presidentti Nguyen Van Thieun Saigonin hallituksen ylläpitämistä — eikä edes antikommunistisen hallituksen ylläpitoa.

"Meidän etujemme kannalta", sanoi senaattori Church, "me olemme taistelleet viisi vuotta tarpeetonta sotaa, tehden siten todennäköisesti Amerikan historian kaikkein tuhoisimman virheen. Sitä (sotaa) ei voida koskaan oikeuttaa, se voidaan vain likvidoida."

Sotavastainen mieliala on levinnyt ja voimistunut Yhdysvalloissa jo niin paljon, että kongressimiehetkin joutuvat yhä suuremmassa määrässä ottamaan kantaa rauhan puolesta. Ilmeistä on, etteivät hallituspukilla olevat sotahaukat salli vielä tällaisten päätöslauselmien hyväksymistä — vaan kuten sanotaan, jumalten myllyt jauhavat hitaasti mutta erittäin hienoksi.

Aika on tuleva jolloin USA:n on lopetettava tämä kunniaton hyökkäyssota.

Hyvää tarkoittavat ihmiset täällä, Yhdysvalloissa ja kautta maailman voivat osaltaan auttaa asiaa vaatimalla entistä kuuluvammin Yhdysvaltoja lopettamaan hyökkäyssotansa pientä Vietnamin kansaa vastaan.

Tshekkoslovakiassa rauhoittumista ja kriisi-ilmiöiden hävіämistä

Tshekkoslovakian kommunistisen puolueen keskuskomitean juuri pidetyn kokouksen yhteydessä on läntisessä lehdistössä julkaistu monia spekulaatioita. Väitetään, että Tshekkoslovakian sisäinen kehitys viime aikoina on palannut jälleen 50-luvun käytäntöön. Eräänä osoituksena tästä olisivat henkilövaihdokset, joiden sanotaan vähitellen hävittävän edistykselliset voimat puolueen ja valtion johdosta.

Varapääministeri František Hamouz vastaa tähän ja pariin muuhun kysymykseen seuraavassa lehdellemme välitetyssä lausunnossa. Hamouz on paitsi Tshekkoslovakian liittohallituksen varapääministeri myös ulkomaankauppaministeri ja kommunistisen puolueen keskuskomitean jäsen.

— On tunnettua, että läntisessä lehdistössä on julkaistu spekulaatioita ja arveluja Tshekkoslovakian kommunistisen puolueen keskuskomitean juuri päättyneen kokouksen johdosta. Spekulaatiot ovat ominaisia maailman sensaationhaluisten lehtimiesten enemmistölle.

Kommunististen puolueiden keskuskomiteoiden kokoukset ovat kuitenkin työkokouksia, joilta voi daan odottaa vain konkreettisia päätöksiä ja linjavetoja, jotka koskevat puolueen poliittista ja taloudellista strategiaa ja taktiikkaa sekä niiden organisatorisen toteuttamisen turvaamista. Tässä mielessä Tshekkoslovakian kommunistisen puolueen keskuskomitean kokouksen tulokset puhuvat itse puolestaan.

Tshekkoslovakian kommunistipuolue on aina ollut ja voin vakuuttaa, että se on ja tulee olemaan puolue, joka toimii marxilaisleniniläisen opin perusteella. Sen toiminnassa ovat voimassa puolueen rakenteen ja elämän leninistiset periaatteet. Ihmisten toiminnassa — kuten elämässä yleensä on laita — ei tietenkään ole aina vain menestystä. Ilmenee myös puutteita ja poliittisessa elämässä on jokaisen otettava huomioon, että joskus on myös koettava tappio.

Tässä keskuskomitean kokouksessa arvioitiin puolueemme tuhansien toimihenkilöiden ahkera työ. Perusteellisen erittelyn jälkeen päästiin päätökseen, että olemme astuneet koko poliittisessa ja julkisessa elämässämme ja ulkopoliittisissa suhteissamme tielle, joka jo nyt on johtanut määrättyyn rauhoittumiseen ja tunnettujen kriisi-ilmiöiden häviämiseen.

Tshekkoslovakian kommunistisen puolueen keskuskomitean edelliset kokoukset huhtikuussa ja toukokuussa toivat jo tuloksia, jotka kiistattomasti osoittavat, että meillä on edellytykset saada asteittain yhä enemmän voimaa ja tukea poistaaksemme tehokkaasti tämän kriisitilanteen syyt ja seuraukset, etsiäksämme ulospääsyteitä ja määritelläksemme menetelmät tähänastisen toiminnan puutteiden poistamiseksi. Voimme jo nyt sanoa, että puolueemme johtavat renkaat piireissä ja monissa perusjärjestöissä ovat vahvistuneet ja että se puolueen aktiivinen ydin kasvaa, joka tukee keskuskomitean määrittelemää periaatteellista politiikkaa.

Haluan myös korostaa, että sitoutuminen suorittamaan tehtäviä ja uhrautumisvalmius suuressa lukumäärässä toimihenkilöitä ja puoluetyöntekijöitä ovat lisääntyneet kaikkialla.

Yhteenvetona voidaan sanoa, että Tshekkoslovakian kommunistinen puolue saavuttaa terveessä ytimessään jälleen toimintakykynsä ja taisteluvoimansa ja palauttaa puolueen yhtenäisyyden marxilais-leniniläisen opin perusperiaatteiden pohjalla. Se omaksuu täten jälleen päämäärästään tietoisena askel askeleelta johtavan osuutensa yhteiskunnassa sekä valtiollisen ja julkisen elämän kaikissa elimissä.

Arveluihin, jotka koskevat Tshekkoslovakian viimeaikaista kehitystä paluuna 50-luvun käytäntöön ja pyrkimyksenä edistyksellisten voimien hävittämiseen voidaan sanoa seuraavaa:

Äskettäisessä keskuskomitean kokouksessa tehty päätös perustuu syvälliseen erittelyyn sekä laajaan ja avoimeen keskusteluun, joka on antanut mielipiteiden esittämismahdollisuuden niille, jotka halusivat ilmaista kantansa. Uskon, että tämä myös käytännössä on oikea vastaus siihen, mitä käsitetään edistysmielisyydellä. Mitä meidän puolueeseemme ja luonnollisesti myös sen johtoelimeen — puolueen keskuskomiteaan — tulee on kysymyksessä ennen kaikkea yhteiskunnan — sosialistisen yhteiskuntamme — kehityksen perusedellytysten ratkaisu. Kun meidän on ryhdyttävä toimenpiteisiin myös kaadereiden alalla, ryhdymme niihin harkitsevasti, perusteellisen erittelyn jälkeen tavalla, jota käytettiin myös tässä keskuskomitean kokouksessa.

*

— Viime vuoden elokuun päivinä kokoontui Prahan CKD Stalingrad-tehtaassa XIV ylimääräinen puoluekokous. Minkä kannan tämän puoluekokouksen järjestämiseen ja tuloksiin Tshekkoslovakian kommunistisen puolueen keskuskomitean äskeinen kokous otti?

— Vastatessani tähän kysymykseen on minun aloitettava hiukan laajemmin. Tammikuun 1968 jälkeen jouduimme menettämään paljon voimaa kärkevässä taistelussa sosialisminvastaisia ja oikeistolaisia aineksia vastaan. Näillä voimilla oli merkittävät asemat politiikassa ja talouselämässä sekä eri joukkojärjestöissä. Imperialistien ja emingranttikeskusten, joilla on yhteys meillä näihin oikeistovoimiin, vahingollinen propaganda tuki niitä.

Tapahtui myös kokeiluja ja provokaatioita. On tunnettua, että nämä provokaatiot päättyivät niiden järjestäjien ja osallistujien tappioon, että erilaiset vetoomukset ja käskynjaot, lakkoyritykset, asemien väärinkäyttö valiokunnissa, lehdistössä, nuorison keskuudessa ja kaikilla muilla aloilla epäonnistuivat eikä onnistuttu pysähdyttämään edistyvää vakauttamisprosessia. Olisi kuitenkin yksinkertaistamista sivuuttaa tosiasia, että kaikilla patoutumisen alkusyillä, ja jos haluatte, puolueen kriisillä, on juurensa kaukana ennen tammikuuta vuotta 1968. Kysymyksessä eivät ole yksinkertaiset asiat. Kaikki tarvitsee määrätyn ajan, sillä lähimenneisyyden ongelmat ovat kansalaistemme mielissä yhä eläviä ja tiedämme, että meitä vastaan kohdistunut koti- ja ulkomainen propaganda on johtanut monia harhaan. Tehtiin yrityksiä saattaa sosialismin rakentamisen tulokset Tshekkoslovakiassa arvottomiksi, samoin kansalaistemme työ kuluneena 20-vuotisena ajanjaksona. Määrättyjä puutteita, joita meillä on ollut, on käytetty myös väärin hyväksi. Nykyinen Tshekkoslovakia on kuitenkin kehittynyt valtio, jossa on kehittynyt yhteiskunta. Kuluneena kautena on kuitenkin aliarvioitu yhteiskuntamme kehitystä, ideologista työtä ja puolueen rakenteen ja työn periaatteita.

Kun samalla lyötiin laimin ihmisten kasvattaminen proletaariseen kansainvälisyyteen kypsyneitä ongelmia kansojemme ja kansallisuusryhmien välillä, ei ratkaistu tyydyttävästi. Tämä loi myös maaperää henkiinjääneille pikkuporvarillisille käsityksille ja ajatuksille ja nationalistisille tendensseille.

Viime vuonna puhuttiin useita kertoja puolueen johtavissa elimissä XIV puoluekokouksen koollekutsumisesta. Puoluekokouksen edellytyksenä pidettiin sen perusteellista ohjelmallista, organisatorista ja kaaderipoliittista valmistelua. Tilanne, joka muodostui, on osoittanut, että tämä aloite tehtiin joukkotiedotusvälineiden — radion ja television — laajalla tuella ja samalla alkoi oikeisto-opportunistinen esiinmarssi. Minun on todettava, että puoluekokouksen valmistelu luisui pois silloisen puoluejohdon käsistä. Ns. XIV puoluekokous, joka saatiin aikaan, pidettiin puolueen sääntöjen vastaisesti. Keskuskomitea tuli perusteellisen erittelyn jälkeen lopputulokseen, että kysymyksessä on ryhmä, joka kriittisessä tilanteessa käytti väärin rehellisten ehdokkaiden enemmistöä harhaanjohtamalla sen kiihkokansalliseen, neuvostovastaiseen ja sosialisminvastaiseen kampanjaan ja ennen kaikkea ns. uuden keskuskomitean ja sen puhemiehistön laittomaan valintaan.

Keskuskomitea, joka tähän mennessä ei ollut ottanut selvää kantaa, mitätöi sen tähden n.s. Vysocanyn puoluekokouksen ja julisti sen asiakirjat ja tulokset laittomiksi. Se arvioi kokouksen järjestäjien toiminnan marxismin vastaiseksi toiminnaksi, yritykseksi vallata puolueen johto. Tarkoitus oli myös yksiselitteinen. Kysymyksessä oli yritys erottaa Tshekkoslovakia sosialistisesta yhteisöstä ja hävittää sosialistiset saavutukset. Johtopäätökset hyväksyttiin asiakirjojen ja konkreettisten tosiasioiden perusteellisen erittelyn jälkeen.

*

— Vastasiko Tshekkoslovakian kommunistisen puolueen keskuskomitean kokous puolueen jäsenten odotuksia? Muutetaanko tulokset teoiksi?

— Kyllä. Olen vakuuttunut siitä, Erityisesti puolueen johtavan osuuden periaatteellisella palauttamisella, puolue- ja valtiollisen kurin lujittamisella, toimenpiteillä, jotka luovat vaikeissa nykyoloissamme edellytykset laajojen joukkojen aloitetoiminnan kehittämiselle ja toteuttavat niiden toiveen poliittisesta ja taloudellisesta turvasta. Olemme tietoisia siitä, että hyvin paljon puolueen työn onnistumisessa riippuu väestöstä. Siksi haluamme kiinnittää enemmän huomiota Tshekkoslovakian kommunistisen puolueen perusjärjestöjen toimintaan, saada harhaan johdetut ja horjuvat puolueen jäsenet vakuuttuneiksi sekä voittaa päivittäisessä taistelussa oikeisto-opportunistit asiallisen todistelun avulla. Tarpeen vaatiessa meidän on ryhdyttävä periaatteellisiin koviin toimenpiteisiin ja puhdistettava puoluenäistä ihmisistä.

Tulemme sen tekemään kuitenkin kunnioittaen marxilaisen puolueen kaikkia periaatteita, sen tehtäviä ja vastuuta. Myös niiden toimenpiteiden lähtökohta, joilla on ratkaistava tehokkaammin taloudelliset ongelmat, on siinä, mitä ihmiset meiltä odottavat. Sen tähden on neuvostoarmeijan suorittamaa kansamme vapauttamisen 25. vuosipäivän juhlaa vietettävä maamme kommunistien ja muiden kansalaisten työaloitteiden kehittämisen merkeissä edistämällä taloudellisen ja poliittisen elämämme vakauttamista.

Aikoo tutkia Mafian toimintaa

Toronto. — Ontarion prokuraattori Arthur Wishart sanoi tällä viikolla lainlaatijakunnassa, että hän on pyytänyt Ontarion poliisikomissionia suorittamaan tutkimuksen siitä kuinka syvälle Mafian rikolliset ovat tunkeutuneet Ontarion pörssimarkkinoilla.

Wishart vastasi James Trotterin (L—Toronto Parkdale) esittämään kysymyksen, että mihin toimenpiteisiin on ryhdytty, "jotta voitaisiin välttää Montrealin tilanteen uusiintuminen, missä Mafian sanotaan vaihtavan pörssissä vuoden kuluessa noin $50,000,000 arvosta varastettuja ja väärennettyjä arvopapereita."

Koivisto Bulgariaan kuun lopussa

Helsinki. — Pääministeri ja rouva Koivisto tekevät virallisen vierailun Bulgariaan tämän kuun loppupuolella.

Vierailu alkaa 20. lokakuuta ja kestää runsaan viikon. Sen ohjelmaa ei ole vielä lopullisesti vahvistettu.

Pääministerin Bulgarian-matkasta oli sovittu jo jokin aika sitten, ja sen piti tiettävästi toteutua jo aiemmin. Matka on kuitenkin siirtynyt kahteenkin kertaan presidentti Kekkosen valtiovierailujen ja Neuvostoliiton presidentin Podgornyin tällä viikolla tapahtuvan Suomen-vierailun takia.

Kekkonen oikaisi HeSan reportteria

Helsinki. — Tasavallan presidentti Urho Kekkonen on joutunut kesken valtiovierailuaan valittamaan, että erään suomalaislehden kirjeenvaihtaja on unohtanut kynänsä kotiin ja ottanut mukaansa likasangon.

Presidentin oikaisu aiheutui sunnuntaisessa Helsingin Sanomassa julkaistusta kirjoituksesta, jossa väitettiin presidentin vierailun saaneen Unkarissa osakseen yllättävän vähäistä huomiota.

Presidentti Kekkosen asiasta antama lausunto on seuraava:

"Valitan, että erään pääkaupunkilehden reportteri on jättänyt kynän kotiinsa ja ottanut mukaansa likasangon. On selvää, että tällaisin työkaluin varustettuna ei voi kertoa totuudenmukaisesti. Väitteet vastaanottojärjestelyjen puutteellisuudesta ja sen johdosta tehdyt poliittiset johtopäätökset ovat älyttömiä ja vailla kaikkea pohjaa. Päinvastoin vastaanotto on ollut odotettuakin lämpimämpi ja keskusteluissa on tullut esille se poikkeuksellisen suuri arvo, joka vierailulle on annettu.

Keskusteluni pääsihteeri Janos Kadarin kanssa oli erikoisen mielenkiintoinen mm. niiden tietojen vuoksi, jotka hän esitti Euroopan valtioiden välisen politiikan taustatekijöistä".

SUOMEN UUTISIA

Helsinki — (Suomi-Seura — Ammattijärjestöjen yhdistwminen

SAK:n hallitus hyväksyi äänin 14-8 SAJ:n lopettamiseen tähtäävän sopimusesityksen 6. lokakuuta Helsingissä. Kommunistit esittivät sopimustekstin hylkäämistä ja sen jatkokäsittelyn siirtämistä edustajakokouksen nimeämälle sovittelutoimikunnalle. Päätös merkitsee Suomen ammattijärjestön (SAJ) sulautumista Suomen ammattiliittojen keskusjärjestöön (SAK), ellei yllättäen tule vielä mutkia matkaan.

SAJ:n valtuusto hyväksyi yksimielisesti saman sopimuksen jo pari päivää aikaisemmin. Sopimuksen mukaan SAJ:n liitot siirtyvät SAK:hon. SAJ:n toiminta loppuu muodollisesti tosin vasta vuonna 1972, jolloin lopettamispäätös voidaan tehdä keskusjärjestön varsinaisessa edustajakokouksessa. Sopimuksen mukaan SAJ:n omaisuus siirtyy SAK:lle SAJ:n toimiston sekä keskusjärjestön jäsenliittojen palveluksessa olevista henkilöistä on myös sovittu, että he siirtyvät SAK:n ja sen jäsenliittojen palvelukseen. (HS)

* * *

Suomen thalidomidilapset odottavat korvauksia Saksasta

Suomessa on noin 25 thalidomidin vaurioittamaa lasta. Meillä aikoinaan käytetty thalidomidi (rauhoittava lääke, jota odottavat äidit nauttivat) oli alkuperäistä saksalaista valmistetta, ja nyt käydään parhaillaan oikeutta saksalaista lääketehdasta vastaan korvauksien saamiseksi vammautuneille lapsille. Tehtaalle on jo lähetetty ilmoitus, että yksityiskohtaiset korvausvaatimukset lähetetään myöhemmin, kertoi professori Matti Sulamaa, joka on thalidomidivammautuneiden yhdistyksen puheenjohtaja.

Mainittakoon, että Ruotsissa thalidomidilapsien vanhemmat ovat päässeet sopimukseen sikäläisen thalidomidia valmistaneen tehtaan kanssa vammautuneille lapsille maksettavista elinikäisistä korvauksista. Sopimuksen mukaan kukin lapsi saa 4,800 markkaa vuodessa. (Suomenmaa)

* * *

Amerikkalainen laivastovierailu

Kahden luotsin opastuksella läpäisi Yhdysvaltain 2. laivaston lippulaiva USS Newport News Kustaanmiekan salmen 3. lokakuuta ja kiinnittyi Katajanokan laituriin Helsingissä.

Raskas risteilijä Newport News on pisin laiva, joka on koskaan ohjattu Kustaanmiekan kapeikon läpi. 218 metrin mittainen sota-alus toi Helsinkiin kolmen päivän vierailulle 1,500 merimiestä. Vierailua johtava 2. laivaston komentaja vara-amiraali B. J. Semmes kirjoitti nimensä tasavallan presidentin vieraskirjaan ja tapasi sekä puolustusministerin että puolustusvoimien komentajan. Laivan miehistö tutustui vierailun aikana Helsingin ja sen ympäristön nähtävyyksiin. (HS)

* * *

Turkulaistytöstä Skandinavian kaunein

Tämän vuoden Miss Suomi, vaalea turkulaistyttö Harriet Eriksson sai tavoitellun sinisen samettiviitan harteilleen, kun hänet 4. lokakuuta juhlallisesti kruunattiin Skandinavian kauneimmaksi Turun linnassa järjestetyssä värikkäässä kaunotarkilvassa. Miss Skandinavia-kilpailun osanottajat, kaksi neitosta viidestä pohjoismaasta, olivat kaikki sutjakoita ja hyvännäköisiä. Heidän ikänsä vaihteli 20 vuoden molemmin puolin. (HS)

PÄIVÄN PAKINA

ANEKAUPPAA SEKIN

Anekauppaa harjoitettiin ennen vanhaan, kuten hyvin muistetaan, kiirastulessa olemisen lyhentämiseksi. jne.

Aneita roomalaiskatolinen kirkko jakoi huostassaan olevasta Kristuksen ja pyhimysten ylimääräisistä hyvistä töistä muodostuneesta aarteesta. Vaikka selitettiin aneen tulevan ainoastaan syntejänsä katuvan hyväksi, syntyi käsitys, että aneessa saatiin synninpäästökin.

Aneita myönnettiin, kuten tiedetään, jo 800-luvulta alkaen rahasta. Anekauppa olikin 1300-luvulta alkaen tärkeä paavien tulolähde. Se oli myös uskonpuhdistuksen aiheuttaja.

Näin kertovat meille asiakirjat muistin piristämiseksi.

Nykyaikaisia aneita annetaan luonnollisesti Yhdysvalloissa — sekä syntisille että heidän uhreilleen.

Jokin aika sitten saimme mm. kuulla, että Yhdysvaltain korkein taho — ilmeisesti presidentin siunauksella — oli vapauttanut erään vietnamilaisen murhasta syytetyt erikoisjoukkojen (Green Beret) kaksi aliupseeria ja kuusi upseeria, heidän joukossaan Vietnamissa olevien Green Beret-joukkojen komentaja.

Meille selitettiin, että Yhdysvaltain keskusvakoiluelin CIA, mikä on ilmeisesti kaukana hallituksen ja maan oikeuslaitoksen yläpuolella, oli kieltänyt jäsenensä esittämästä todistajalausuntoja sotaoikeudessa, missä tämä murhakysymys aiottiin käsisellä.

Toimenpiteensä perusteluksi CIA vetosi "maan turvallisuuskysymyksiin" ja niin hyväksyttiin Valkoista taloa myöten anomukset yksityismurhasta syytettyjen upseerien vapauttamiseksi.

Ja ettei syntisten murhamiesten läheisempiä uhrejakaan unhoitettaisi, Yhdysvaltain ilmoitettiin pian mainitun vapautuspäätöksen jälkeen myöntäneen vietnamilaisen leskelle murhatuksi tulleen miehensä menetyksestä $6.473 korvauksen, mikä amerikkalaistietojen mukaan vastaa murhatuksi tulleen miehen neljääkymmentä kuukausipalkkaa.

Sitä ennen oli murhatuksi tulleen miehen 30-vuotias leski anonut yhdysvaltalaisilta korvausta, mikä olisi vastannut miesvainajansa 20-vuotista tuloerää . . . Jos korvausta ei anneta, oli tämä nainen sanonut, että hän tappaa sekä itsensä että kaksi pientä lastaan.

Seuraus kaikesta tästä oli, kuten on jo sanottukin, että leski sai mainitunlaisen "hinnan" miehestään.

Se ei ole tietenkään suuren suuri korvaus murhatun uhrille. Luulisi rikkauksistaan kerskuvan Setä Samulin voivan vähän anteliaammin korvata tällaiset kolttoset.

Toisaalta on kaiketi syytä huomioida sekin, että tämän kaksoisagentiksi sanotun miehen (hänen väitetään vakoilleen sekä amerikkalaisten että pohjoisvietnamilaisten hyväksi) leski ja lapset ovat "onnellisessa asemassa" sikäli, että he saavat miehensä ja isänsä menetyksestä sentään hyppysellisen dollareita jota vastoin sadattuhannet muut vietnamilaiset, joiden huoltajat ja lapset ovat kuolleet Yhdysvaltain laittomuuksien takia, eivät saa minkäänlaista korvausta menetyksistään.

Jos oletettaisiin, että hyökkääjä maksaisi jokaisen surmaamansa vietnamilaisen perheelle vaivaisen 6,000 dollarin korvauksen, niin siitä syntyisi varmaan miljardiluku.

Ja mikä tietää kuinka pian aika muuttuu niin paljon että Vietnamista lähetetään amerikkalaisille hyökkääjille lasku sekä vietnamilaisten surmaamisesta ja silpomisesta että heidän omaisuuksiensa hävittämisestä ja vaurioittamisesta.

Mikään mahdottomuus se ei nykyaikana ole, ja tässä mielessä on tavallaan ymmärrettävä, vaikka ei hyväksyttävää se, miksi ko. vietnamilaisleskelle annettiin niin pienen pieni korvaus. "Ennakkopäätökset" voivat olla vaarallisia!

Mutta mitä voidaan sanoa sellaisesta "oikeudesta" tänä sivistyskautena, minkä vaa'an kielellä painavat eniten dollarit ja valtapiirien poliittinen laskelmointi?

Ko. Green Beret-miesten vapauttaminen ja murhatun leskelle annettu "koravus' 'tulee olemaan ikuisena tahrana Yhdysvaltain oikeushistoriassa.

Se tulee myös olemaan varoittavana esimerkkinä amerikkalaisille, canadalaisille ja kaikille muillekin siitä, minkälaiseen laittomuuden allikkoon ajaudutaan sisäpoliittisestikin, jos ulkopolitiikan kulmakivenä on käsitys "väkevämmän oikeudesta".

— Känsäkoura.

Urheilua

NL valtasi jälleen koripalloilun EM

Napoli. — Neuvostoliitto vei seitsemännen kerran peräkkäin koripalloilun Euroopan mestaruuden kukistettuaan viikko sitten sunnuntai-iltana Jugoslavian pistein 81—72 Napolissa.

Ottelu oli teknisesti hyvä, mutta varsin pingoittunut Jugoslavian joukkue, joka sijoittui turnauksessa toiseksi, pelasi kovassa puolustusprässissä alle normaalin tehonsa. Neuvostoliitto esitti sitävastoin suurta kokeneisuutta ja se oli nopea.

Tshekkoslovakia valtasi pronssitilan voittamalla Puolan tiukassa yhteenotossa 77—75. Ratkaisu syntyi aivan ottelun viimeisillä sekunneilla.

Mitalijoukkueiden jälkeen oli maiden järjestys turnauksessa: 4) Puola, 5) Espanja, 6) Italia, 7) Bulgaria, 8) Unkari, 9) Romania, 10) Kreikka, 11) Israel ja 12) Ruotsi.

MM-Kallelle Pori-palkinto

Pori. — Painonnoston tuore maailman- ja Euroopan mestari, vuodentakainen olympiavoittaja Kaarlo Kangasniemi sai viikko sitten maanantaina vastaanottaa Porin-palkinnon, joka vuosittain jaetaan kaupungin ansioituneimmalle asukkaalle.

Palkinto luovutettiin kaupungin järjestämällä vastaanotolla, joka päätti Porin-päivän vieton.

Vääryys ja väkivalta

"Suuri osa Meksikon asukkaista elää sosiaalisen vääryyden ja väkivallan oloissa, joka on jo vuosia jatkuvasti pahentunut. Työtätekevien asema tulee yhä vaikeammaksi kun sen sijaan porvaristo lisää etuoikeuksiaan. Niinpä esim. vuonna 1960 noin 40 prosentin osalle maan asukkaista tuli 14 pros. kansantulosta; vuonna 1965 tuo osuus oli pudonnut jo 10 prosenttiin. Samaan aikaan 10 prosenttia edustavat rikkaat saavat 40 pros. kansantulosta.

Pohjoisamerikkalaisten monopolien pääomien maahantunkeutuminen on saanut huolestuttavat mitat. Tämän vuoden alussa Banco de Mejico ilmoitti, että suoranaisten ulkomaisten pääoma sijoitusten vuotuinen kasvu on lisääntynyt 1 miljardiin 250 miljoonaan pesoon."

Suvitie, 17, pomppi 14,69

Helsinki. — Maskun Tempon (TUL) lupaava yleisurheilijapoika Pekka Suvitie, 17, hyppäsi Turun syyskisoissa kolmiloikkaa 14.69.

Tulos on 17-vuotiaitten paras saavutus Suomessa kautta aikojen. Erilaisten sarjajakojen takia se ei kuitenkaan ole virallinen Suomen ennätys. Joka tapauksessa se on A-poikien tämän vuoden kärkitulos Suomessa.

Taas Ingo

Ingemar Johansson, ruotsalaisten ikioma Ingo, joka kymmenen vuotta takaperin hallitsi ammattinyrkkeilyssä raskaansarjan maailmanmestaruutta, on pyöristynyt pulleaksi urokseksi. Päivän huhuin kuuluu Ingon ilmoitus siitä, että hän on aloittanut harjoittelunsa ja tähtäimessä on nouseminen jälleen nyrkkeilyn huipulle.

USAn armeijalla oma ulkopolitiikka

Washington. — Yhdysvaltain senaatin ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja William Fulbright sanoi viime viikolla, että Yhdysvaltain ilmavoimat on aikonut lisätä Espanjassa olevien joukkojensa vahvuutta kertomatta asiasta Yhdysvaltain ulkoministeriölle huolimatta Espanjassa olevien lentotukikohtien säilyttämistä koskevasta kiistasta.

Tämä on jälleen esimerkki sotilasviranomaisten suuresta osuudesta Yhdysvaltain ulkopolitiikan johtamiseen, sanoi Fulbright. Hän paljasti puolustusministeriön lähettämän kirjeen, jonka mukaan ilmavoimat aikoi aiemmin tänä vuonna sijoittaa Espanjaan 72 ääntä nopeampaa Phantom - suihkukonetta 54:n hitaamman ja vanhemman F-100:n tilalle.

Kirjeen oli lähettänyt kansainvälisistä turvallisuusasioista vastaava apulaispuolustusministeri G. Warren Nutter, ja siinä todetaan, että uusien koneiden määrä vähennettiin 34:ään sen jälkeen kun Espanjan hallitus oli ilmaissut huolestumisensa koneiden ja lentohenkilökunnan suunnitellun lisäämisen vuoksi.

ERÄS 'UNOHDETTU SOTA'

Orjuutta on vielä meidän aikanamme, sellaisia orjia, joita myydään ja ostetaan kuin karjaa. Arabianmeren rannalla on Englannin suojeluksessa oleva sulttaanikunta Maskat ja Oman. Sen länsikolkassa sijaitsee vuoristoinen Dhofarin maakunta, jonka pääkaupungissa Salalahissa on kymmentätuhatta asukasta kohti kolmetuhatta orjaa! Kaupungin muutkaan asukkaat eivät saa käyttää jalkineita eivätkä silmälaseja, eivät kuunnella radiota Dhofarin 250,000 asukkaan maakunnassa on vain yksi alkeiskoulu eikä yhtään lääkäriä.

Alueella on ollut toiminnassa neljän vuoden ajan vapautusliike. Siksi englantilaiset sotilaskoneet syytävät tähän alkeelliseen maankolkkaan pommeja ja napalmia. Näin urheat britit "suojelevat" — ei kansaa vaan sulttaanin valtaa. Hallitseva sulttaani on tietokirjojen mukaan Said bin Taimur, itsevaltias, jonka huvituksia ovat haaremin ohella pornografiset elokuvat. Englantilaisen lehdistön mukaan hän ei ole pitkään aikaan poistunut hallituskaupungistaan Salalahista. Pravdan kirjeenvaihtaja A. Vasiljev kertoo, että sulttaani on surmattu kolme vuotta sitten, siksi häntä ei näy julkisuudessa.

Sulttaanin surmaaminen on kuin paras agenttijuttu. Eräänä kesäkuun päivänä 1966 sulttaani lähti tarkastamaan palkka-armeijansa kasarmeja. Sotilaiden joukossa oli myös kolme Dhofarin vapautusliikkeeseen kuuluvaa. Kun hänen ylhäisyytensä saapui osaston eteen avasivat huimapäät ilman muuta tulen sulttaania ja hänen seuruettaan kohti. Vertavuotava sulttaani vietiin pois eikä hän ole sen jälkeen nähty. Rohkeista sisseistä kaatui kaksi ja yksi joutui vankilaan kidutettavaksi.

Dhofarissa raivoaa sota, jossa ei armoa anneta kuten ei vapautusliikkeen sodissa yleensä. Vuoden 1965 epäonnistuneen kapinan jälkeen vapautusrintaman vaikutus on jatkuvasti lisääntynyt. Sen strategista asemaa on lujittanut Etelä-Jemenin kansantasavallan muodostuminen. A. Vasiljevin mukaan suurin osa Dhofarin maakunnasta on vapautettu, ja englantilaiset ovat puolustuskannalla. Heidän hallussaan on vain yksi tukikohta autiomaassa ja muutama meren rannalla.

Alueen pääkaupungista Salalahista on muodostunut keskitysleiri, koska asukkaat halutaan eristää kapinoitsijoista. Sitä ympäröi piikkilanka-aita, jonka päät ulottuvat mereen ja jatkuvat vielä veden allakin. Perinteellinen elinkeino kalastus on vaikeutunut ja kalan hinta noussut moninkertaiseksi. Kaupungin ulkopuolelle pääsevät vain valitut kauppiaat erikoisluvalla.

Tämä dhofarilaisten sota on eräs "unohdettu" sota, josta ei paljon puhuta. Mutta tässä sodassa saa surmansa ehkä yhtä paljon kuin lähi-idässä. Tiedot tapahtumista tihkuvat hitaasti, sillä alkeellisissa oloissa elävillä ihmisillä ei ole keinoja informoida itsestään ja saavutuksistaan. Kuitenkin esimerkiksi Persianlahden englantilaisten suojelualueiden vapautusliike on jopa järjestäytynyt ja sillä on oma 25-miehinen ylin johto. Vasta joskus aikojen kuluttua, kun englantilaiset ovat joutuneet seinää vasten, maailma saa tietää uudesta "vallankumouksesta", jota itse asiassa on tehty jo vuosikausia.

Thieu haluaa atomiaseita

New York. — Etelä-Vietnamin presidentti Ngujen van Thieu vihjaisi hiljattain, että Vietnamissa olevien amerikkalaisten joukkojen kotiuttamista voitaisiin nopeuttaa jos Yhdysvallat lisäisi apuaan ja toimittaisi uudenaikaisia aseita, "kuten ydinaseita".

Amerikkalaiselle televisioyhtiölle antamassaan haastattelussa Thieu sanoi, että 100,000-150,000 amerikkalaista voitaisiin kutsua kotiin, jos Yhdysvallat antaisi tuntuvaa rahallista, aineellista ja aseellista apua". Kysyttäessä Thieulta, mitä hän tarkoitti nykyaikaisilla aseilla tämä vastasi: "Kuten ydinaseita. Me tarvitsemme runsaasti aikaa suunnitteluun värväykseen, koulutukseen ja johtajien kouluttamiseen."

Ei kalkkunaa, mutta samanaikaisesti kun suurin osa canadalaisista astuu kiitospäivän illallispöydän ääreen nauttimaan kalkkunasta, niin tämä "ukko" huolehtii itsestään omalla tavallaan. Vaikka jätteet eivät aina ole kaikkein maukkaimpia, niin se ei näytä siitä välittävän. Tämä "paha poika" tyhjensi myös maitopakkauksen.

GANDHIN SYNTYMÄSTÄ 100 VUOTTA

Äskettäin tuli kuluneeksi 100 vuotta Mohandas Karamchand Gandhin syntymästä. Hänen aatteensa ja taistelunsa olivat eräs ratkaiseva tekijä Intian kansan kamppailussa itsenäisyyden saavuttamisen puolesta Intialaiset kunnioittavat häntä pyhänä miehenä — Mahatmana. Intian kommunistisen puolueen sihteeristön jäsen Bhovani Sen luonnehtii oheisessa kirjoituksessaan Gandhin elämää ja toimintaa oman puolueensa kannalta katsottuna.

Mahatma Gandhista tuli kansallinen johtaja, koska hän pystyi ensimmäisenä ohjaamaan kansanjoukot taisteluun ulkomaalaista herruutta vastaan.

Keinoina olivat konkreettiset toimenpiteet — poliittiset lakot, verojen maksamatta jättäminen, tottelemattomuus siirtomaalakeja kohtaan jne. — joita Gandhi nimitti passiivisen vastarinnan taktiikaksi. Huolimatta niistä rajoituksista, joita Gandhi asetti liikehdinnälle saadakseen sen pysymään vain rauhanomaisten taistelumenetelmien puitteissa, intialaiset pitivät hänen kehotustaan kutsuna kansannousuun, jota kansa halusi koko sydämestään. Milloinkaan aikaisemmin ei maassa ollut tapahtunut tällaista joukkomittaista liikehdintää englantilaista hallintoa vastaan.

Gandhin kehotukset joukkotoimintaan kansan oikeuksien puolustamiseksi ja kansallista orjuutta vastaan synnyttivät kaikissa väestökerroksissa kansallisen yhtenäisyyden tiedostamisen sekä pyrkimyksen itsemääräämisoikeuteen.

Intian kongressipuolue oli viime vuosisadalla kansallisen porvariston ja uuden sivistyneistön keskustelukerho, jossa pohdittiin tavallisia vaatimuksia Intian yläluokkien aseman parantamiseksi. Se oli irrallaan suurista joukoista ja vierasti joukkoesiintymistä. Gandhin johdolla kongressipuolueesta muodostui kansallisen porvariston joukkopuolue ja myöhemmin yhdistynyt kansallinen rintama, jolla oli taisteluohjelma.

Ennen Gandhia jopa Intian porvariston kansallinen liike oli alkioasteella, uskonnollinen hajanaisuus sekä kastilaitos niin voimakkaat, että vain harvat ymmärsivät "Äiti-Intian" aatetta. Gandhi toi esille hindujen ja islamiuskoisten yhtenäisyyden tunnuksen. Hän kehotti myös lopettamaan alentavan kastijaon. Vielä nykyäänkin kansallisen sosialistisen rintaman työntekijöiden, kommunistit mukaan luettuna, täytyy yhä uudelleen palauttaa ihmisten mieleen Gandhin toiminnan periaatteita, jotta vältettäisiin äärimmäisen taantumuksen lietsomat kasti- ja uskonnolliset riidat.

Gandhin surmasi fanaattinen hindu siksi, että Gandhi pyrki demokratiaan ja oikeudenmukaisuuteen uskonnollisiin vähemmistöihin nähden. Hän kuoli puolustaessaan sitä ohjelmaa, jonka takia hän johti kansallista riippumattomuuden saavuttamisen jälkeen.

Kaukonäköisenä kansanjohtajana Gandhi pystyi uudistamaan katsomustaan. Niinpä hän vuonna 1929 vasemmistovoimien painostuksesta esitti täydellisen kansallisen riippumattomuuden tunnuksen ja sai koko puolueensa taakseen. Tämä muutos teki mahdolliseksi yhtenäisen kansallisen rintaman muodostamisen. Siihen kuuluivat kaikki poliittiset ainekset Gandhista ja hänen kannattajistaan k o m m u nisteihin saakka.

Mahatma Gandhi piti tiukasti kiinni väkivallasta luopumisen periaatteesta, joka käytännössä oli kaksiteräinen ase. Se oli taisteluase ulkomaista herruutta vastaan, mutta samalla se jarrutti imperialismin vastaisen vallankumouksen nousua. Vuonna 1923 hän kehotti koko liikettä perääntymään, koska joukot eivät hänen mielestään pysyneet väkivallattoman taistelun rajoissa. Myöhemmin hän kuitenkin tunnusti tehneensä virheen "yhtä suuren kuin Himalaja". Sellainen ei enää toistunut koko tottelemattomuuskampanjan aikana.

Se, että Gandhi usein liittyi puolueensa oikeistosiipeen antaa nykyään taantumuksellisille mahdollisuuden selittää väärässä valossa hänen elämäänsä ja oppejaan. Nämä taantumuspiirit unohtavat ja salaavat sen, että esim. vuonna 1928 ilmennyt Gandhin a s e n n e vasemmistovastainen muuttui vuonna 1929. Vasemmistovoimat viettävät hänen syntymänsä satavuotispäivää ja kunnioittavat hnäen muistoaan vaikka ne Gandhin eläessä joutuivat usein ottamaan aivan päinvastaisen kannan asioihin.

Intian hallituksen politiikassa tänään ilmenevä edistyksellisyys on Gandhin perintöä, jota Nehru ja monet demokraattinen liike ovat täydentäneet. Jo yksistään se, että hän huolimatta läheisestä yhteydestään puolueensa oikeistosiipeen valitsi Intian ensimmäiseksi pääministeriksi Nehrun, osoittaa hänen sydämensä aina kuuluneen edistyksellisille voimille.

Gandhin neroudenedistyksellisyys piirteet jättävät taka-alalle hänen toimintansa ja oppiensa kielteiset puolet. Hän nousi usein ylemmäs kuin maailmankatsomukseltaan rajoittunut Intian kansallinen porvaristo. Hän pystyi nousemaan näiden rajoittuneisuuksien yläpuolelle, koska hän oli suurten joukkojen ihminen, suurmies, joka oppi joukoilta ja korjasi virheitään.

N-liiton kauppa kiinnostaa Ranskan liikemiehiä

Moskova. — Ranskan edut vaativat säilyttämään tähän asti harjoitetun liikeyhteistyöpolitiikan Neuvostoliiton ja muiden sosialististen maiden kanssa. Näin ajattelee joukko Ranskan hallituksen, parlamentin, suurteollisuuden ja työväenliikkeen edustajia, kirjoitti Juri Zhukov äskettäin Pravdassa. Juri Zhukov toimii Neuvostoliiton parlamenttiryhmän neuvostoliittolais-ranskalaisen osaston puheenjohtajana.

Ranskan ulkomaankauppavajaus oli vuonna 1968 6 miljardia frangia. Lähes koko vajaus koskee Ranskan kauppaa Länsi-Saksan ja Yhdysvaltain kanssa. Ranskan ja sosialististen maiden kaupasta puhuttaessa kaikkein skeptisimmätkin ja varovaisimmatkin yrittäjät tunnustavat mielellään että juuri tämä ulkomaankauppataseen osa on kaikkein suotuisin Ranskalle. Vuonna 168 Ranska osti sosialistisilta mailta tuotteita 2 miljardilla 320 miljoonalla frangilla ja myi vastaavasti niille tuotteita 3 miljardilla 863 miljoonalla frangilla, mikä on noin 1,5 kertaa enemmän, tähdentää Zhukov.

Keskustellessani Ranskan liikepiirien edustajain kanssa, on voinut huomata, että keskustelukumppanini osoittivat hyvin suurta mielenkiintoa tehokkaiden taloussuhteiden kehittämiseen sosialistisiin maihin, ennen muuta Neuvostoliittoon.

SUURIA KANSANJUHLIA DDR:n 20-V.-PÄIVÄNÄ

Berliini. — Yli viisi tuntia kestänyt sotilas- ja kansalaisparaati, suuri ja väkirikas kansanjuhla Karl-Marx-Alleella, nuorten sosialistien päätöstilaisuus ja suuri virallinen vastaanotto, johon DDR:n valtio, puolueet ja kansalaisjärjestöt olivat kutsuneet täällä 20-vuotisjuhlilla mukana olleet 84 maan edustajat, kuuluivat varsinaisen syntymäpäivän ohjelmaan Berliinissä.

Kello yhdeksästä lähtien alkoi sotilasparaati vyöryä ohi Marx-Engels-Platzin kunniakorokkeen, jossa DDR:n johdon lisäksi olivat ohimarssia seuraamassa mm. Leonid Brezhnev, Wladislav Gomulka, Gustav Husak, Janos Kadar ja Todor Zhivkov sekä kommunististen puolueiden edustajia eri puolilta maailmaa, mm. SKPn pääsihteeri Aimo Aalto.

Sotilasparaateja, jossa olivat esillä myös nykyaikaiset ohjukset, seurasi satojen tuhansien berliiniläisten mielenosoitus, jossa tunnuksista saattoi lukea sosialismin rakentamisessa saavutettuja tuloksia.

Iltapäivällä juhlaohjelma muuttui kevyemmäksi ja jo lauantaista asti Berliinin kuvaan kuulunut marssi- ja torvisoittokuntaohjelma väistyi kansanjuhlatunnelman tieltä. Yli 2,200 taiteilijaa esiintyi kuudella eri näyttämöllä. Lisäksi lukuisat soittokunnat esiintyivät Karl - Marx - Alleen reunamilla. Yleisömenestys oli lähinnä valtava, mikä toisaalta ei ole ihme, olihan Berliinissä tällöin aika lämmintä.

Illan hämärtyessä 100,000 Vapaan Saksan nuorison jäsentä kokoontui uudelle Alexanderplatzille. Tämän osittain vesirajaminihameisen ja pitkätukkaisen nuorisojoukon Berliinissä olo on huipentunut tilaisuuksiin, joissa nuoret vannovat uskollisuuttaan valtiolleen ja sosialismille.

Vaikka 20-vuotisjuhlien päätatapahtumapaikka onkin Berliini, on myös kaikissa muissa kaupungeissa juhlittu suurisuuntaisesti 20. syntymäpäivää. Koko maassa on pidetty paraateja, kansanjuhlia, ilotulituksia, katutansseja ja syöty makkaroita ja juotu olutta.

25 RAUHAN VUOTTA

Helsinki. — Tänä syksynä on kulunut 30 vuotta talvisodan syttymisestä ja 25 vuotta Suomen ja Neuvostoliiton välisen sodan päättymisestä. 25 vuoden aikana Suomen ja Neuvostoliiton väliset suhteet ovat kehittyneet suotuisasti rauhansopimuksen ja yya-sopimuksen pohjalta rauhanomaisen rinnakkaiselon politiikan mukaisesti. Ennakkoluulot ja kylmän sodan hysteria ovat yhä enemmän väistyneet. Keskinäiseen ystävälliseen yhteistoimintaan perustava luottamus on kasvattanut turvallisuuden tunnetta. Suomen kansainvälinen arvovalta on kasvanut ja taloudellinen ja kulttuurivaihto itäisen naapurimaamme kanssa on auttanut maamme työllisyyttä ja talouselämän kehitystä sekä rikastuttanut kulttuuria. Toiminta rauhan ja Suomen ja Neuvostoliiton ystävälisten suhteiden puolesta on ollut onneksi kansallemme.

Sotien muistojen merkeissä eräill lä tahoilla kuitenkin jälleen nostellaan vanhoja ennakkoluuloja ja kielteisiä tunteita Neuvostoliittoa vastaan. Sellainen toiminta vahingoittaa maamme ja kansamme elinetuja. Kaikki voimat on yhdistettävä tukemaan rauhanpolitiikkaa ja ystävällisten naapurisuhteiden edistämistä. Se on oikeata turvallisuuspolitiikkaa yleensäkin ja erityisesti nykyisessä kärjistyneessä kansainvälisessä tilanteessa.

Suomen hallituksen esitys Euroopan turvallisuuskonferenssin koollekutsumisesta on arvokas rauhanteko. Euroopan valtioiden yhteistoiminnan puute kollektiivisen turvallisuuden puolesta johti maanosamme 30 vuotta sitten tuhoisaan sotaan. Sota alkoi Saksan rajanmuutosvaatimuksista. Tänään jälleen Länsi-Saksassa esitetään aluevaatimuksia, kieltäydytään tunnustamasta Euroopan valtioiden nykyisiä rajoja ja kieltäydytään allekirjoittamasta ydinaseiden leviämiskieltoa koskevaa sopimusta. Euroopan tilanne ei rauhoitu, ellei tunnusteta olemassa olevia molempia Saksan valtioita ja niiden nykyisiä rajoja. Euroopan kollektiivinen turvallisuus vastaa koko maanosamme etua ja sitä rakentamaan tarvitaan kaikkien Euroopan valtioiden yhteistyötä.

Suomen ja Neuvostoliiton ystävällinen yhteistyö on esimerkki rauhanomaisesta rinnakkaiselosta jota tarvitaan eri järjestelmiin kuuluvien maiden välillä Euroopassa. Lujittakaamme edelleen tätä yhteistyötä rauhan hyväksi ja kansamme onneksi. Laajentakaamme rauhanliikkeen toimintaa ja lisätkäämme jäsenhankintaa Rauhantyön Tukeen. Rauhantyö tarvitsee edelleen jokaisen kansalaisen panosta. Kuluneet 25 rauhanvuotta vahvistavat tämän työn välttämättömyyden ja sen arvokkaat tulokset.

Suomen Rauhanpuolustajat r.y.
Maakunnallisten järjestöjen edustajat

Juntta lupasi "helpotuksia"

Ateena. — Kreikan sotilashallitus ilmoitti viime viikolla joukosta helpotuksia lehdistön ja yksilön vapautta koskeviin rajoituksiin.

Pääministeri Giorgios Papadopoulos kertai lehtimiehille, että sensuuri poistetaan ja että lehdistö saa takaisin vapautensa, ei kuitenkaan yleistä järjestystä ja kansallista turvallisuutta koskevissa asioissa.

Artikkelit, jotka kiihottavat poliittista mielialaa tai vaarantavat maan taloudellista asemaa, tulevat olemaan edelleen kiellettyjä.

Yksilön vapautta suojelevat lait on palautettu ennalleen lukuun ottamatta yleistä järjestystä ja kansallista turvallisuutta vastaan tehtäviä rikoksia. Päätökset tulevat voimaan lauantaina, kertoi Papadopoulos, entinen eversti, joka on vuoden 1967 huhtikuun vallankaappauksen takana.

Vertasi Quebecia Tshekkoslovakiaan?

Pariisi. — Gaullistit tulevat seuraamaan entisen presidentin Charles de Gaullen viitoittamaa ulkopolitiikkaa, sisältyen siihen tuen antaminen Quebecin "kansalliselle vapautustavoitteelle" sanottiin torstaina gaullistien puolueen keskuskomitean kokouksessa.

Esittäen ulkopoliittisen raportin, entinen ministeri Jean Charbonnel tähdensi, että Ranskan ulkopolitiikan kulmakivenä on edelleen kansallinen itsenäisyys, yhteistoiminta ja rauha.

Tähän sisältyy, hän selitti, se, että Ranska on solidaarinen "kautta maailman käynnissä olevalle taistelulle kansallisen vapauden puolesta, esimerkiksi Vietnamissa, Quebecissa ja Tshekkoslovakiassa.

Kirkland Laken kuulumisia

Kirkland Lake. — Kirkland Laken naistenkerho aloittaa jälleen toimintansa pitkän kesäloman jälkeen.

Ensimmäinen tilaisuus meillä on sunnuntaina, lokakuun 19 pnä, alkaen kello 7.30 illalla, entisellä poikatalolla. Sinne on järjestetty hyvä kahvitarjoilu ym. seurustelua.

Toivomme, että suomalaiset tältä ympäristöltä ottaisivat tämän huomioon ja saapuisivat suurella joukolla viettämään hauskan illan.

Tulot tästä tilaisuudesta lahjoitetaan lehtiemme Vapauden ja Liekin hyväksi.

Huomio! Bingovoittoja otetaan mielihyvällä vastaan.

Tervetuloa. — E. K.

Kalle Ojala kuoli lokakuun 7 pnä

Port Arthur. — Kalle Ojala kuoli kotonaan sydänkohtaukseen t.k. 7 pnä. Suomessa syntynyt Ojala oli kuollessaan 64 vuoden ikäinen. Lähinnä jäi suremaan vaimonsa Aino sekä tytär ja poika perheineen.

Hän saapui Canadaan v. 1926 asettuen uudisfarmariksi Conmeen alueelle jossa on ollut näihin saakka.

Ojala haudattiin lauantaina Jenkensin hautaustoimistosta Mokomon hautausmaahan. — ATH.

VAIVAAKO TEITA

KORKEA VERENPAINE
REUMA SAIRAUDET
KÄSIEN JÄYKKYYS
PITKÄAIKAINEN PÄÄNSÄRKY
UNETTOMUUS

Kokeilkaa tieteellisesti tutkittua magneettirengasta. Se auttaa.

Lääketiede on suorittanut perusteellisia tutkimuksia Japanissa—Englannissa—Amerikassa—Neuvostoliitossa ja muissa maissa ympäri maapallon. Patentoitu 43 maassa.
Jokainen, joka kerran on käyttänyt magneetti terveysrengasta on täysin vakuuttunut sen tervehdyttävästä vaikutuksesta.
Prof. Nakagawan tutkimukset Tokion Yliopistossa osoittavat, että veren kulkiessa magneettikentän läpi se ionisoitui ja syntyi heikko electromotorinen voima.
Hoidettaessa korkeaa verenpainetta, eri reumasairauksia, unettomuutta, pitkäaikaista päänsärkyä, peräti 60% koehenkilöistä todettiin parantava vaikutus jo 2 viikon kuluessa.
Tilatkaa jo tänään, tyylikkäästi muotoiltu, tieteellisesti tutkittu kullan värinen magneetti rengas. Se maksaa vain $10.95 kpl. Ontarion asukkaat lisätkää 5% myyntivero.

PUHELIN 751-2938

Leikatkaa irti ja lähettäkää osoitteella:
BAND SALES
Box 3, Scarborough, Ontario

Shekki tai maksuosoitus seuraa tilausta

Tilaan .... kpl. magneetti terveys rengasta
naiselle/miehelle
pieni/keskikoko/suuri

Nimi ....

Osoite ....

MUISTILISTA

Vuotuinen harvestibingo Finnish haalilla torstaina, lokakuun 16 pnä alkaen kello 7.30 illalla. Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

Harvestibingokomitea kokoontuu Finnish haalille tiistaina, lokakuun 14 pnä kello 7.30. Kaikki r a p o r t t i valmiina kokoukseen, please, että voidaan tehdä tarpelliset viimeistelyt asianmukaisella tavalla.

"Kaunis Veera" esiintyy Finnish haalilla lauantaina, lokakuun 18 pnä klo 7.30 illalla. Tervetuloa

Finnish haalin kirjasto avoinna keskiviikkoisin kello 7-8 illalla.

CSJ:n osaston johtokunnan ja eri toimikuntien yhteinen kokous Finnish-haalilla syystoiminnan järjestämiseksi maanantaina, lokak. 20 pnä klo 7.30 illalla.

Putkitus-, lämmitys-, pelti ja ilmanvaihtotöiden expertit
NELSON Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
Puh. 673-4273 ja 674-7115
100 Maki Ave. Sudbury

KOTIPALVELU
HYLAND CARPET
Lattiamattojen myynti ja ammattitaitoinen paikalleen asetus.
Armstrong ★ Celanese ★ Ozite
PUHELIN 675-6566
SUDBURY ONTARIO

Älä välitä — anna Heynon välittää soita ROLF HEYNO
toimeen 483-8522
kotiin 488-4122
Desmond K. Sweeny Realtor
485 Eglinton Ave. E.
Toronto 7 Ontario
Toronto Real Estate Boardin jäsen

Hienoja
LAATUHUONEKALUJA
SÄHKÖLAITTEITA
ja TELEVISIOITA
Kohtuuhinnalla
VALITTU VALIKOIMA
Espanola Furniture
LIMITED
KARL A. NIEMI, omist.
Puh. 869-2321
175 Station St. Espanola, Ont.

KAIKENLAISTA
PUUTAVARAA
ja
RAKENNUS-TARPEITA
SÄHKÖ- ja PUTKITUS-TARPEITA - MAALIA
kohtuullisiin hinnoin
RICHARD LAKE LUMBER
& Builders Supply Ltd.
PUH. 673-8487
Posti: Site 8, R. R. 3, Sudbury
Maantie 69 etelään
Richard Lake

SUDBURYN UUTISIA

FALCONBRIDGE JA MM NEUVOTTELEVAT

Yhtiön tekemän ehdotuksen perusteella lopetettiin viime keskiviikkona Falconbridgen Nickel-Mines-yhtiön ja Mine Mill union väliset palkka- ja työehtosopimusneuvottelut viikonlopun ajaksi, mutta neuvottelut käynnistetään uudelleen tänään (tiistaina) iltapäivällä.

Falconbridgen työläiset lakkoutuivat Sudburyn laitoksilla elokuun 21 päivänä edellisen kolmivuotisen sopimuksen mentyä umpeen. Lakon alkamisesta tulee ensi tiistaina kuluneeksi kaksi kuukautta.

Union presidentti Jim Tester sanoi viikonlopulla, että "unio on huolissaan neuvottelujen hitaan edistymisen suhteen, "mutta sanoi lisäksi, jotta melkein kaikki "ei rahaa koskevat asiat" on saatu järjestykseen tähän mennessä käydyissä neuvotteluissa.

INCO JA TERÄS OVAT EDELLEENKIN UMPIKUJASSA

Tähän mennessä ei ole vielä saatu minkäänlaisia merkkejä siitä, milloin International Nickel-yhtiön ja United Steelworkers of America union väliset neuvottelut alkavat uudelleen. Ensi perjantaina tulee kuluneeksi kaksi viikkoa siitä kun yhtiön ja union väliset neuvottelut juuttuivat umpikujaan.

Incon laitoksilla heinäkuun 10 päivänä alkanut "työseisaus" on nyt kestänyt yli kolme kuukautta ja ohittanut vuoden 1958 lakon Incon operaatioilla. Tällöin Incon ja Mine Mill union välillä käyty palkkataistelu kesti 93 päivää.

Jättiläismäisen Incon neuvottelukomitea on pysytellyt koko lakon ajan peräksiantamattomasti alle dollarin käsittävässä palkankorotustarjouksessaan kolmivuotisen sopimuksen ajalle.

RAKENNUSLUPIEN MÄÄRÄ NOUSI

Kuluvan vuoden syyskuussa Sudburyssa myönnettyjen rakennuslupien kokonaisarvo osoitti yli kolminkertaista nousua verrattuna viime vuoden vastaavana aikana myönnettyihin rakennuslupiin.

Syyskuun aikana myönnettiin kaikkiaan 123 rakennuslupaa, joiden kokonaisarvo oli $1,708,775.

123 rakennusluvasta on 52 asuntorakennuksia varten, joiden yhteiseksi arvoksi sanottiin $837.400.

SUURIA KOROTUKSIA VEROTUSARVIOINNEISSA

Eri puolilla Sudburya on tänä vuonna arvioitu kiinteimistöjä verotusta varten, jopa 125 prosenttia korkeammasta summasta kuin viime vuonna.

Noin 125 prosentin korotus verotusarvioinnissa tapahtui Paris- ja Walford katujen läheisyydessä sijaitseville kiinteimistöille.

Nepahwin ja Walford katujen välisen alueen kiinteimistöjen verotusarviot nousivat 72.1 prosentilla ja Paris sekä Maki katujen osuudella noin 42.5 prosentilla.

Kaupungin muilla alueilla on kiinteimistöt arvioitu keskimäärin 25—35 prosenttia korkeaimmiksi kuin viime vuonna.

Verojen korotuksia koskevia valituksia oli käsitelty vetoomusoikeudessa viikonloppuun mennessä yli 250 tapauksessa ja valitusten esittämismahdollisuus menee umpeen tänä keskiviikkona, lokakuun 15 päivänä 1, 4, ja 6 piirin asukkailta.

JOHTOKUNTIEN KOKOUS SUDBURYSSA

Ontarion pormestarien ja kunnanesimiesten yhdistyksen eri alueiden johtokuntien edustajat kokoontuvat Sudburyssa lokakuun 24 päivänä.

"Nämä Ontarion eri alueita edustavat henkilöt keskustelevat paikallisista kysymyksistä," sanoi Sudburyn pormestari Joe Fabbro. "Nyt on tultu huomaamaan paljon laajemmassa mittakaavassa Pohjoisia alueita koskevat vaikeudet," lisäsi hän.

Tavallisesti tämänlaatuiset kokoukset pidetään Toronton alueella.

Matthew Pakkala kuoli maanantaina

Sudburyn alueella miltei koko ikänsä asunut Matthew (Matti) Pakkala kuoli lyhyen sairauden jälkeen Sudburyn vanhainkodissa (Pioneer Manor) maanantaina, lokakuun 13 pnä. Hän oli 68 vuoden ikäinen. Pakkalan aviopuoliso Senja (o.s. Niemi) jonka kanssa hän solmi avioliiton Sudburyssa 1923, kuoli helmikuussa 1967.

Vanhempiensa mukana noin 3-vuotiaana Suomesta Canadaan tullut Pakkala työskenteli 42 vuotta Incon sulattimolla Copper Cliffissä. Suremaan jäi John, mrs. J. (Vivian Bouillon miss Viola Pakkala ja mr R. (Mildred) Wylie kaikki Sudburysta; Ted ja mrs. F. (Lillian) Minsky, molemmat Copper Cliffissa; Raymond ja mrs W. (Karena) Don, molemmat Winnipegissa; Adrian Vancouverissa, Robert Niagara Fallsilla, mrs A. (Lempi) Smith Manitoulin saarella; mrs. B. (Beulah) Mann, Torontossa; mrs. R. (Pauline) Liscum Beaver Lakella ja 30 lastenlasta; veljensä Lauri ja Fred, molemmat Sudburyssa ja siskonsa mrs. A. (Anne) Johnson, Copper Cliffissa.

Pakkala haudataan Lougheedin hautaustoimistosta Park Lawn hautausmaahan lokakuun 16 pnä. Pastori Wm. A. Sumner suorittaa ruumiinsiunauksen.

Pommiuhka Montrealissa

Montreal. — 47-kerrosta käsittävästä Place Ville Marie-rakennuksen kolmesta pankista evakuoitiin kaikki ihmiset viikonlopulla sen jälkeen kun oli ilmoitettu, että rakennukseen on asetettu pommi. Poliisit tutkivat rakennuksen, mutta eivät löytäneet pommia.

Puhelinmaksut nousivat eilen

Montreal. — Bell-puhelinyhtiö tiedoitti viikonlopulla nostavansa eräiden pitkänmatkan puhelujen maksuja maanantaista alkaen. Samalla korotettiin puhelinkirjaan merkkaamattomien puhelimien maksuja. Alle 40 mailia käsittävien pitkänmatkanpuhelujen sanotaan nousevan 5 sentillä ensimmäistä kolmea minuuttia kohti.

Kahta nuorukaista etsitään kuulusteluja varten

Toronto. — Poliisit etsivät sunnuntai-iltana kahta nuorukaista kuulusteluja varten jatkaessaan konstaapeli David Goldsworthyn murhaajien "takaa-ajoa".

Poliisit sanoivat, että 16- ja 17-vuotiaita nuorukaisia on etsitty useita päiviä kuulusteluja varten, mutta se ei tarkoita, jotta he olisivat murhasta epäiltyjä.

Mike's Sunoco
1329 Regent St. S. Puh. 674-6074
SUNOCO GASOLIINIA ja ÖLJYÄ
"A TO Z" RASVOJA
Huolellinen huoltopalvelu

Foot & Goring Ltd.
Vakuutuksia — Kiinteimistöjä
Kiinteimistölainoja
PUHELIN 675-7585
72 Cedar Street Sudbury

NOPEA . . . Täydellinen
"GOLDEN
keskus-lämmitys-öljypalvelu
Ilmainen 24 tunnin polttimohuolto. Myös öljylämmittäjien öljyä.
Ainoa suomalainen öljyn välittäjä Sudburyssa
TAUNO LUNDGREN
Kontt. 674-3585 Kotiin 674-5337

KESTO-KIHAROIDEN KESKUS
Ensiluokkainen palvelus
Balmoral Kampaamo
SIGRID KETOLA, omistaja
11 Cedar St. Puh. 673-1590
Rautatien vieressä Sudbury

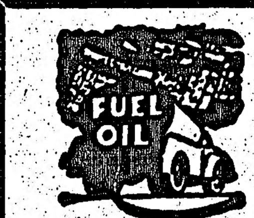
POLTTOÖLJYÄ
Voitte ostaa lämmityysöljynne vähittäismaksulla. Automaattinen öljypalvelumme takaa, että öljysäiliössänne on aina öljyä.
NYT VAPAA POLTTIMOIDEN HUOLTO
Lämmityslaitteiden adustajat ja ylöspanijat
DAVEY FUELS SUDBURY LIMITED
Puhelin 566-3631
2091 LASALLE BOULEVARD SUDBURY

ASIAKKAIDEMME HUOMIOON!

Haluamme tiedoittaa kaikille asiakkaillemme, että Vapauden toimisto on auki maanantaista perjantaihin klo 8 aamulla klo 5 illalla. Lauantaisin on liike auki klo 8.30 ap. — klo 12 päivällä.

Vapaus Publishing Company Ltd.
102 ELM ST. WEST SUDBURY, ONTARIO

USA vihjaisi vastatoimista Ruotsille

Tukholma. — Yhdysvaltain ulkoministeriö ilmoitti viime viikolla Ruotsin Washingtoninsuurlähetystölle, että liittovaltion raha-asioita hoitava Export-Import Bank on ryhtynyt tutkimaan Ruotsin suunnitelmia raha-avusta Pohjois-Vietnamille sekä tämän avun mahdollisia juridisia seurauksia pankin toiminnassa, kertoo Dagens Nyheterin Washingtokirjeenvaihtaja.

Tutkimukset päätettiin aloittaa sen johdosta, että ulkoministeri Torsten Nilsson ilmoitti sosiaalidemokraattien puoluekokousessa Ruotsin aikovan myöntää Pohjois-Vietnamille 200 miljoonaa —kruunua taloudellisena apuna. Tarkoituksena on selvittää, sallivatko Export-Import Bankin säännöt pankin osallistua tämän jälkeen Ruotsia koskeviin rahoitussuunnitelmiin.

Dagen Nyheterin kirjaanvaihtajan mukaan vaaravyöhykkeeseen voivat joutua jatkuvat luotot SAS:lle sekä eräälle ruotsalaiselle laivanrakennusyhtymälle.

300 loukkaantui Chicagon "sodassa"

(Jatkoa sivulta 1)

Chicagon Loopin liikealueella vallinneiden mellakoiden aikana marssi noin 300 neekeriä West Siden ghetto-alueelta Civic Centreen, missä he protestoivat perjantaina tapahtunutta 20-vuotiaan Michael Soton murhaa vastaan.

Soto oli lomalla asepalveluksesta ja poliisit väittivät, että hänet ammuttiin sen jälkeen kun hän yritti vetää esille ampuma-aseen. Tämä nuori sotamies oli tullut kotiinsa lomalle osallistuakseen 16-vuotiaan veljensä hautajaisiin Hänen veljensä ammuttiin kuoliaaksi poliisien toimesta edellisenä sunnuntaina.

Robert Winters kuoli Kaliforniassa

Monterey, Kalif. — Kahdessa liberaalien hallituksessa ministerinä toiminut monimiljonääri tehtailija, Robert Henry Winters kuoli täällä viikonlopulla sydänhalvaukseen. Hän oli 59 vuoden ikäinen.

Viime vuonna Winters oli liberaalipuolueen johtajan ehdokkaana ja hävisi vasta viimeisessä äänestyksessä nykyiselle pääministerille, Pierre Elliott Trudeaulle.

Sudburyn Co-Op Dairyn asioista

Tällä kertaa kokouksemme pidettiin Sampo-haalin salissa. Sinne oli saapunut vain 31 "sielua", vaikka kokousta mainostettiin viidessä eri sanomalehdessä bi-linqualisesti. Siis suomen ja englannin kielillä.

Esimies John Passi avasi kokouksen kello 10 ap. Lehtireporteriksi valittiin Jouppi ja äänestyskomiteaan Jutila, Etula ja Rautanen.

Johtokunnan toimintakertomuksen esitti esimies; tiliraportin liikkeenhoitaja Kallio, raportin valistustyön puutteellisuudesta sihteeri, joista päätettiin keskustella myöhemmin.

Maitoa ja kermaa oli 6 kk. aikana myyty $248.843.98 arvosta, mikä on lähes $13,500 enempi kuin edellisenä vuonna samalla ajalla. Meijerialan voitto oli kuitenkin vain $708.97. Tilikauden ylijäämän puolessa vuodessa ollen $3.761.82. Muu voitto tuli huoneen vuokrista ja rahan koroista. Liikkeellämme on nimittäin $65.919.22 vanhaa "pesämunaa" sijoitettuna Ontarion United Co-Op C.O.C.A. tilille, jonka korko on ollut 6 pros., mutta on nykyään 7 pros.

Vuotena 1968 liike tuotti yli $10,000 ylijäämää.

Puheenjohtaja kiitti kokouksen osaanottajia rakentavista puheenvuoroista ja emäntiä hyvästä kahvitarjoilusta. Kokous kesti vain kolmisen tuntia.

OSUUSTOIMINNALLISEN VALISTUSTYÖN TARVE

Sudburyn osuusmeijerin johtokunnan kokouksessa keskusteltiin aika laajalti: Onko valistustyö tarpeellista nykyaikaisissa osuustoimiliikkeissä?

Käytetyissä puheenvuoroissa ilmeni, että mikäli julkisuustyö on kysymyksessä niin siinä suhteessa olemme olleet mykkiä. Sen jälkeen kun radiossa ilmoittaminen estettiin, on julkisuustyömme ollut vuosi- ja puolivuosikokousten raportit suomalaisissa lehdissä. Siis pari kirjoitusta vuodessa.

Näin on asian laita. Vaikkakin tiedämme, että mikään asia taikka toimenpide ei pysy mielessä, eikä sitä voida tyydyttävästi käsitellä, jos ei muistia jatkuvasti kohenneta ja paranneta. Siksipä usein kuulee lapsellisia väitteitä, ettei sillä osuustoiminnalla ole sanottavasti enää mitään merkitystä.

Se osoittaa järjestömme tuntemuksen puutetta ja vähentymistä, sillä jo yksin aineellinen puolikin osoittaa että osuustoimintaliikkeemme on toimikaudellaan jakanut kuluttajilleen ostopalautuksena yli satatuhatta dollaria. Sitä eivät tee yksityisesti omistetut liikkeet.

Vaikeudet synnyttävät epätoivoa

Varhaisempina vuosina ei liikkeellämme ollut vaikeuksia saada jäseniä kokoukseen. Kokouksissa vallitsi reipas mieliala. Liikkeen työläiset olivat sataprosenttisesti kokouksissa. Kaikin muodoin he puhalsivat yhteen hiileen. Pidettiin valistusiltamia jokaisen kokouksen jälkeen. Ja solidaarisuus ja reipas mieliala vallitsi yleisesti. Liikkeemme edistyi harppaaskelin ja maidontuottajat saivat korkeampaa hintaa osuusmeijeriltä kuin yksityisissä liikkeissä maksettiin. Samoin he saivat ylijäämistä puolet, vaikka tuottajien lukumäärä oli paljon pienempi kuin jäsenkuluttajien.

Valistustyön tärkeyttä aina ja kaikkialla korostettiin. Jokaisessa vuosikokouksessa valittiin valistustyökomitea s ä ä n nöllisesti. Osuustoimintalehti levisi aika laajasti jäsenistön keskuudessa, sillä liikkeemme kustansi sen jäsenilleen. Sitten kun Osuustoimilehden julkaiseminen lopetettiin Superiorissa, Wisconsinissa, laimensi se osuustoiminnallista kasvatustyötä.

Ja nyt kun maidontuottajat myyvät maitonsa Ontarion maitolautakunnalle, ovat he lakanneet tulemasta kokouksiimme, vaikkapa ovatkin edelleen jäseniämme. Se johtuu siitä, että heidän etunsa eivät ensisijaisesti näytä riippuvan osuusmeijerin menestymisestä. Ja kuitenkin maidontuottajat ovat kiinteästi sidotut meijereihin, jotka myyvät maitofarmarien tuotteet. Ellei maidolle ole kysyntää niin ei maitoa tarvitse tuottaa. — EMJ.

MUISTOJEN KUKAT
rakkaan elämäntoverini
Jalmar Haapasaaren
MUISTOLLE
Kuoli lokakuun 15 pnä 1966.
Kaipauksella muistaen
MARY

Kauneimmat
MUISTOJEN KUKAT
edesmenneen tuttavamme
Sofia Piiraisen
MUISTOLLE
Hannah Nielson
Ellen Giffen
Martha Ostman
Signe Kangas
COBALT ONTARIO

K U O L L U T
Matthew (Matti) Pakkala

kuoli maanantaiaamuna, lokakuun 13 pnä 1969 Pioneer Manor, Sudbury, Ont., ollen 68. ikävuodellaan.

Hän oli edesmenneen Senja Pakkalan rakas puoliso (kuoli helmikuun 26 pnä 1967.)

Lähinnä rakasta isää suremaan jäivät lapsensa John, mrs. J. Vivian) Bouillon, miss Viola Pakkala, mrs. R. (Mildred) Wylie, kaikki Sudburyssa; Ted ja mrs. F. (Lillian) Minsky, molemmat Copper Cliffissa; Raymond ja mrs. W. (Karena) Don, molemmat Winnipegissa; Adrian, Vancouver; Robert Niagara Falls; mrs. A. (Lempi) Smith, Manitoulin Island; mrs. B. (Beulah) Mann, Toronto; mrs. R. (Pauline) Liscum, Beaver Lake ja 30 lastenlasta.

Kaksi veljeä, Fred ja Lauri Pakkala, molemmat Sudburyssa ja yksi sisko, mrs. A. (Anne) Johnson, Copper Cliffissa.

Hautaus toimitetaan Lougheedin hautaustoimistosta, 252 Regent St. South at Hazel Street, torstaina, lokakuun 16 pnä 1969, kello 10 ap. Pastori Wm. A. Sumner suorittaa hautauspalvelun. Haudataan perhehautaan Park Lawn hautausmaahan Sudburyssa.

Ystävät voivat käydä katsomassa jälkeen klo 7.30 illalla tiistaina.

Levottomuudet jatkuvat Italiassa

Rooma. — Työläislevottomuudet saavuttivat viikonlopulla uuden huipun Italiassa, puhjeten väkivaltaisuuksiin useissa teollisuuskeskuksissa.

Lakossa olevat yleisten laitosten työläiset pidättivät mm. noin 100 työläistä Napoliin kuljettaneen linja-auton ja pakoittivat ihmiset poistumaan autosta ja sytyttivät sen tuleen, sanovat viranomaiset.

Puolustuslaitos kaipaa sisäistä uudistusta, Suonpää

Helsinki. — Suomen puolustuslaitos tarvitsee sisäistä uudistamista eikä suuria määrärahojen lisäyksiä, sanoi eduskunnan toinen varapuhemies Leo Suonpää puhuessaan kansandemokraattisten piirijärjestöjen kokouksessa Tampereella. Hän käsitteli mm. kommunistien suhdetta puolustusmäärärahoihin ja puolustusvoimiin.

Me kommunistit emme vaadi armeijan upseeristoon poliittisten voimasuhteiden mukaista lukumääräistä osuutta, mutta me vaadimme vasemmistolaisten diskriminoinnin lopettamista puolustusvoimien kaikissa portaissa. Emme vaadi puolustusvoimien politisoimista, vaan sen nykyisen oikeistolaisen politisoinnin lopettamista.

Tampereen ilmatorjuntapatteriston kahden erotetun patterinpäällikön kantelussa eduskunnan oikeusasiamiehelle he kertovat puolustusvoimissa kommunisteihin kohdistuvasta syrjinnästä, sanoi Suonpää. Kantelussa mainitaan, että aliupseeri-, reservinupseeri- ja kadettikouluun kelpuutetut ovat joutuneet läpäisemään tiukan poliittisen seulan. Asianomaisten tietämättä on otettu selvää heidän poliittisesta mielipiteestään, järjestöihin kuulumisestaan ja toiminnastaan siinä, jopa heidän vanhempiensa poliittinen toiminta on selvitetty.

Vaikka tilanne on jatkunut tällaisena on SKP suhtautunut puolustusvoimiin asiallisesti ja odottanut muutosta tapahtuvaksi. Kehitys on ollut liian hidasta, miltei huomaamatonta, sanoi Suonpää.

Hallitus esittää talousarvioesityksessä mm. perushankintamäärärahoja korotettavaksi 25 prosentilla Tämän lisäksi suunnitellaan viljan vientiä Neuvostoliittoon ja vastineeksi sotakaluston ostamista. Vaihtokauppa voidaan esittää hyvin edulliseksi ja ostettavat sotavälineet kohtuuhintaiseksi, mutta todellisuudessa ne ovat kalliita, koska Neuvostoliitto maksaisi viljasta vain maailmanmarkkinahinnan, ehkä 22 penniä kilolta, mutta valtio maksaisi viljelijöille 60 penniä kilolta. Sotatarvikkeille tulisi siis todellisuudessa kolminkertainen hinta, sanoi Suonpää.

Ottawasta määräys viljan lastaamiseksi

(Jatkoa sivulta 1)

niinmuodoin vähenisi talouspainostus työläisiä vastaan lakon sopimiseksi.

Hallituksen antama määräys tarkoittaa sitä, että viljaa ryhdytään lastaamaan työnantajain sulkujulistuksista huolimatta. Viikon lopulla odotettiin, että viljan lastaus alkaa maanantaina ja että lastattavaksi tulee mm. 4 laivaa mitkä kuljettavat viljaa Kiinaan.

Satamatyöläisten unio vaatii 93½ sentin korotusta tuntipalkkoihinsa 2-vuotisen työehtosopimuksen puitteissa. Sovittelulautakunta suositteli 70 sentin korotusta. Työnantajain arvellaan olleen lakon edellä valmiina myöntämään 75 senttiä.

Työnantajain ja työläisten väliset neuvottelut jatkuvat Vancouverissa.

— Länsi- ja Itä-Saksan välinen tavaranvaihto kasvoi vuonna 1968 edellisestä vuodesta 4.6 prosenttia. Toissa vuonna ko. tavaranvaihto oli supistunut 8 prosentilla. Viimevuotinen kasvu johtui siitä, että Länsi-Saksa vuoden kuluessa osi 13,9 prosenttia enemmän Itä-Saksasta kuin toissa vuonna, ostojen kokonaisarvon kohotessa 1,44 miljardiin markkaan. Sensijaan supistuivat myynnit Itä-Saksaan vuoteen 1967 verrattuna 3,4 prosentilla kolmeen eli 1,43 miljardiin markkaan.

Pankkiryöstöt kasvavat USA-ssa. FBIn selonteossa tämän selitetään johtuvan siitä, että nykyisin pankkeja ryöstävät paitsi organisoidut ryhmät myös yksityiset gangsterit.

E-Afrikka uhmaa YKn päätöksiä

Pretoria, Etelä-Afrikka. — Etelä-Afrikka ilmoitti viime viikolla Yhdistyneille kansakunille, että se ei aio noudattaa YK:n määräystä vetäytyä Lounais-Afrikasta eli Namibiasta.

Pretorian hallitus antoi julki päätöksensä olla luopumatta kiistellyn alueen hallitusohjelmista vajaat kaksi päivää ennen YK:n julistaman määräajan umpeen kulumista. Ilmoitus sisältyi 280 suurta sivua käsittävään asiakirjaan, jonka ulkoministeri Hilgard Muller ojensi YK:n pääsihteerille U Thantille.

Kirjelmässä kuvailtiin Etelä-Afrikan toimia alueella ja väitettiin, että Lounais-Afrikan asukkaille koituisi "hirvittäviä seurauksia", jos Etelä-Afrikka vetäisi hallintoelimensä alueelta. Samalla Etelä-Afrikka kuitenkin myönsi, että jotkin Lounais-Afrikan "ainekset" vastustavat sen hallintoa, johon se sai oikeuden Kansainliitolta ensimmäisen maailmansodan jälkeen.

30,000 protestoi sopimusta vastaan

Tokio. — Yli 30,000 ihmistä osallistui vikonlopulla eri puolilla Japania järjestettyihin mielenosoituksiin protestoiden odotettua USA:n ja Japanin välisen puolustussopimuksen jatkamista vastaan.

Tokio oli kuitenkin mielenosoitusten keskusta, jossa yli 20,000 henkilöä osallistui "käärmetanssiin" protestoidakseen puolustussopimuksen jatkamista vastaan.

USA:ssa odotetaan suurta protestia sotaa vastaan

Washington. — Presidentti Richard Nixon kutsui viikonlopulla korkeimmat sotilasneuvon antajansa Valkoiseen Taloon keskustellakseen Vietnamin sodan strategiasta samanaikaisesti kun valmistelut jatkuivat koko Yhdysvaltoja käsittävän sodanvastaisen protestin järjestämiseksi tänä keskiviikkona.

Protestin yksi pääjärjestäjä, 26-vuotias Sam Brown, joka toimi aikaisemmin senaattori Eugene McCarthyn presidenttiehdokaskampanjan työläisenä, sanoi protestin saaman kannatuksen lisääntyneen jättiläismäisesti viime viikon aikana. Alkujaan hän sanoi odottaneensa noin 300-400 yilopistomielenosoitusta, mutta protestin saama kannatus on nyt levinnyt kaikkiin kansanluokkiin.

1970
VOLKSWAGEN
AUTOT
ovat Sudburyssa!
NAETTE SUUREMMAT MUUTOKSET 17 VUOTEEN
Nähkää ne jo tänään
PAWSON'issa
Soittakaa meille tänään
PALVELUKSESSANNE kyvykäs henkilökunta:
GRANT KEMP
AUSTIN MURRAY
ARDEN GILCHRIST
RON TURPIN
Canadan ensimmäinen — pohjoisen suurin Volkswagen välittäjä
PAWSON'S
SUDBURY LIMITED
633 Lorne St.
Puh. 674-0756
2-7-9-14

SUDBURYN LAULUMIESTEN
Cabaree-tanssit
Suomirannalla, Long Lake
Lauantaina, lokakuun 18 päivänä
kello 8 illalla
Soittaa: HANNU JA KUMPP.
LIPUT $2.00 TERVETULOA!